

ПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 2 січня 2019 року N 5

Про затвердження Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті

Із змінами і доповненнями, внесеними
постановами Правління Національного банку України

від 6 лютого 2019 року N 35,
від 28 березня 2019 року N 52,
від 7 травня 2019 року N 66,
від 14 травня 2019 року N 67,
від 13 червня 2019 року N 77,
від 18 червня 2019 року N 78,
від 27 червня 2019 року N 86,
від 9 липня 2019 року N 91,
від 6 серпня 2019 року N 104,
від 9 вересня 2019 року N 113,
від 29 жовтня 2019 року N 125,
від 12 грудня 2019 року N 149,
від 27 грудня 2019 року N 163,
від 2 березня 2020 року N 23

*(зміни, внесені підпунктом 1 пункту 4 постанови Правління
Національного банку України від 2 березня 2020 року N 23,
набирають чинності 1 січня 2021 року),*

від 27 квітня 2020 року N 57,
від 27 серпня 2020 року N 126,
від 19 жовтня 2020 року N 142,
від 15 січня 2021 року N 3,
від 3 лютого 2021 року N 14,
від 23 квітня 2021 року N 34,
від 29 червня 2021 року N 62,
від 29 червня 2021 року N 63,
від 13 липня 2021 року N 80

(Граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів, визначені в пункті 21 розділу II Положення, затвердженого цією постановою, поширюються на незавершені операції резидента з експорту та імпорту товарів, за якими до 7 лютого 2019 року не встановлено банком порушення 180-денного

строку розрахунків (або строків, визначених у висновках центрального органу виконавчої влади з питань економічної політики, виданих на перевищення встановлених законодавством України строків розрахунків), згідно з постановою Правління Національного банку України від 2 січня 2019 року N 7)

(Граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів, визначені в пункті 21 розділу II Положення, затвердженого цією постановою, не поширюються на товари, роботи та послуги, визначені пунктом 1 постанови Правління Національного банку України від 14 травня 2019 року N 67)

Відповідно до статей 6, 7, 7¹, 15, 28, 30, 33, 44, 45, 46, 48, 56, 71 Закону України "Про Національний банк України", статті 99 Конституції України, статей 2, 6, 9, 12, 13, 16 Закону України "Про валюту і валютні операції" Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті (далі - Положення), що додається.
2. Запровадити заходи захисту, визначені Положенням.
3. На час дії Положення інші нормативно-правові акти Національного банку України діють у частині, що не суперечить Положенню.
4. Департаменту відкритих ринків (Пономаренко С. В.) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.
5. Постанова набирає чинності з дня введення в дію [Закону України "Про валюту і валютні операції"](#).

Голова

Я. Смолій

Положення про заходи захисту та визначення порядку здійснення окремих операцій в іноземній валюті

I. Загальні положення

1. Це Положення визначає заходи захисту, запроваджені Національним банком України (далі - Національний банк), порядок їх застосування (порядок здійснення валютних операцій в умовах запроваджених цим Положенням заходів захисту), а також порядок здійснення окремих операцій в іноземній валюті.

2. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

1) автоматизована інформаційна система Національного банку України "Кредитні договори з нерезидентами" (далі - АІС "Кредитні договори з нерезидентами") - комплекс організаційно-технічних засобів Національного банку, який забезпечує формування централізованої інформаційної бази про договори, які передбачають виконання резидентами боргових зобов'язань перед нерезидентами-кредиторами за залученими резидентами кредитами, позиками (уключаючи поворотну фінансову допомогу);

2) автоматизована інформаційна система Національного банку України "Ліміти валютних операцій" (далі - АІС "Е-ліміти") - комплекс організаційно-технічних засобів Національного банку, який забезпечує централізоване збирання інформації про валютні операції резидентів, що мають здійснюватися в межах лімітів;

3) запровадження лімітів на проведення окремих валютних операцій (далі - ліміти) - заходи захисту, що запроваджуються Національним банком шляхом обмеження загальної суми визначених Національним банком валютних операцій, що можуть здійснюватися резидентами та нерезидентами протягом визначеного Національним банком строку;

4) інвестиційний рахунок - поточний рахунок в іноземній валюті **1 та 2 групи Класифікатора іноземних валют і банківських металів**, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 04 лютого 1998 року N 34 (у редакції **постанови Правління Національного банку України від 19 квітня 2016 року N 269**) (зі змінами) (далі - Класифікатор), та/або в гривнях, відкритий іноземним інвестором у банку виключно для здійснення ним інвестиційної діяльності в Україні, а також для повернення іноземної інвестиції та прибутків, доходів, інших коштів, одержаних цим іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні, та пов'язаних з такою діяльністю операцій, відповідно до пунктів 132 - 134 розділу X цього Положення;

5) інвестиція за кордон - валютна операція, яка передбачає вкладення резидентами валютних цінностей в об'єкти інвестицій за кордоном з метою отримання прибутку або досягнення соціального ефекту;

5¹) іноземні представництва - іноземні дипломатичні, консульські, торговельні, інші офіційні представництва та установи міжнародних організацій, що користуються імунітетом і дипломатичними привілеями, представництва іноземних банків, юридичних осіб - нерезидентів в Україні;

(пункт 2 доповнено підпунктом 5¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 28.03.2019 р. N 52)

б) міжнародні фінансові організації (далі - МФО) - міжнародні фінансові організації, членом яких є Україна, та міжнародні фінансові організації, за договорами з якими Україна зобов'язалася забезпечувати правовий режим, що надається іншим міжнародним фінансовим організаціям;

7) незначний розмір валютної операції (далі - незначний розмір) - розмір валютної операції (в еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком на дату здійснення операції), який є меншим, ніж розмір, передбачений [статтею 20 Закону України "Про запобігання та протидію легалізації \(відмиванню\) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення"](#);

(підпункт 7 пункту 2 у редакції постанови Правління Національного банку України від 27.04.2020 р. N 57)

8) офіційні представництва - іноземні дипломатичні, консульські, торговельні та інші офіційні представництва, що користуються імунітетом і дипломатичними привілеями;

8¹) поворотна фінансова допомога - позика, яка не передбачає сплати процентів або надання інших видів компенсацій у вигляді плати за користування такими коштами;

(пункт 2 доповнено підпунктом 8¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

9) постійні представництва - представництва юридичних осіб - нерезидентів та міжнародних організацій, що представляють їх інтереси в Україні, через які повністю або частково здійснюється підприємницька діяльність нерезидентів, діяльність міжнародних організацій на території України;

10) родичі - батько, мати, вітчим, мачуха, син, дочка, пасинок, падчерка, баба, дід, прабаба, прадід, внуки, правнуки, брат, сестра (повнорідні і неповнорідні), двоюрідні брати і сестри, тітка, дядько, племінниця, племінник, усиновлювач, усиновлений, опікун чи піклувальник, особа, яка перебуває під опікою або піклуванням, чоловік, дружина.

Термін "банківські метали" уживається у значенні, визначеному [Законом України "Про державне регулювання видобутку, виробництва і використання дорогоцінних металів і дорогоцінного каміння та контроль за операціями з ними"](#).

Термін "товар" уживається у значенні, визначеному [Законом України "Про зовнішньоекономічну діяльність"](#).

Термін "банк" уживається у значенні, визначеному [Законом України "Про банки і банківську діяльність"](#).

Терміни "іноземні інвестори", "іноземні інвестиції" уживаються у значеннях, визначених [Законом України "Про режим іноземного інвестування"](#).

Інші терміни, які використовуються в цьому Положенні, уживаються в значеннях, визначених у законах України, Порядку застосування відображення в електронному вигляді інформації, що міститься у паспорті громадянина України у формі картки, та відображення в електронному вигляді інформації, що міститься у паспорті громадянина України для виїзду за

кордон, під час реалізації експериментального проекту щодо застосування зазначених відображень, затвердженому [постановою Кабінету Міністрів України від 15 квітня 2020 року N 278](#) (зі змінами), і нормативно-правових актах Національного банку.

(абзац вісімнадцятий пункту 2 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 03.02.2021 р. N 14)

3. Норми цього Положення не регулюють правовідносини з електронними грошима.

4. Клієнти (резиденти та нерезиденти) здійснюють валютні операції з купівлі безготівкової іноземної валюти / банківських металів та/або переказу іноземної валюти / банківських металів / національної валюти в разі наявності підстав/зобов'язань для проведення таких операцій, що підтверджуються відповідними документами, які подаються для здійснення купівлі до банків, для здійснення переказу - до уповноважених установ.

Для окремих видів валютних операцій цим Положенням установлюються особливості щодо документального їх підтвердження, які банки та їх клієнти мають дотримуватися під час проведення відповідних операцій.

Вимоги абзацу першого пункту 4 розділу I цього Положення не поширюються на:

- 1) операції з купівлі безготівкової іноземної валюти фізичними особами;
- 2) операції з купівлі безготівкової іноземної валюти резидентами [юридичними особами та фізичними особами - суб'єктами підприємницької діяльності (далі - фізичні особи - підприємці)] без підтвердження наявності підстав/зобов'язань для їх проведення в межах ліміту, визначеного в пункті 90¹ розділу IX цього Положення;
- 3) операції з купівлі банківських металів без фізичної поставки фізичними особами;
- 4) операції з купівлі банківських металів без фізичної поставки в незначному розмірі юридичними особами, фізичними особами - підприємцями протягом календарного дня в межах банку на одного клієнта, що визначені в пункті 37 розділу IV цього Положення;
- 5) операції з купівлі безготівкової іноземної валюти органами державної влади, уповноваженими здійснювати досудове розслідування, для здійснення ними заходів, визначених [статтею 8 Закону України "Про оперативно-розшукову діяльність"](#), [статтею 5 Закону України "Про боротьбу з тероризмом"](#), [статтями 271 і 273 Кримінального процесуального кодексу України](#), та Державною казначейською службою України.

(абзац третій пункту 4 у редакції постанов Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35, від 29.10.2019 р. N 125, із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 27.08.2020 р. N 126, замінено шістьма новими абзацами згідно з постановою Правління Національного банку України від 13.07.2021 р. N 80)

5. Клієнти уповноважених установ не подають документи, що свідчать про наявність у них підстав/зобов'язань для здійснення валютних операцій у незначному розмірі з купівлі іноземної валюти, переказу іноземної валюти / банківських металів / гривні, включаючи переказ іноземної валюти, що була куплена раніше в незначному розмірі, у разі зміни еквівалента купленої валюти за рахунок зміни курсів іноземних валют на дату здійснення переказу. Інформація щодо мети купівлі, переказу та документів, на підставі яких

здійснюється купівля, переказ бенефіціару коштів в іноземній валюті / гривні та/або банківських металів, зазначається у заяві на купівлю іноземній валюті та/або в платіжному дорученні.

(абзац перший пункту 5 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

Клієнти уповноважених установ - фізичні особи не подають документи, що свідчать про наявність у них підстав/зобов'язань для здійснення операцій з купівлі іноземної валюти / банківських металів, також на суму, що перевищує суму (в еквіваленті) у незначному розмірі.

(пункт 5 доповнено новим абзацом другим згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.10.2019 р. N 125, у зв'язку з цим абзац другий уважати абзацом третім)

Клієнти уповноважених установ - резиденти (юридичні особи / фізичні особи - підприємці) не подають документів, що свідчать про наявність у них підстав/зобов'язань для здійснення операцій з купівлі іноземної валюти / банківських металів, якщо такі операції здійснюються в межах ліміту, визначеного в пункті 90¹ розділу IX цього Положення.

(пункт 5 доповнено новим абзацом третім згідно з постановою Правління Національного банку України від 13.07.2021 р. N 80, у зв'язку з цим абзац третій уважати абзацом четвертим)

Уповноважені установи самостійно приймають рішення про необхідність подання клієнтом документів, що пов'язані зі здійсненням валютних операцій, що зазначені в абзаці першому пункту 5 розділу I цього Положення. Клієнт у разі запиту уповноваженою установою документів, що пов'язані зі здійсненням валютних операцій, зобов'язаний подати такі документи в термін, установлений уповноваженою установою.

6. Вимоги абзацу першого пункту 5 розділу I цього Положення не поширюються на валютні операції за наявності ознак дроблення сукупності пов'язаних відповідних фінансових операцій.

6¹. Інвестор за угодою про розподіл продукції (представництво іноземного інвестора за угодою про розподіл продукції на території України):

1) не подає документи, що свідчать про наявність у нього підстав/зобов'язань для здійснення операцій з купівлі іноземної валюти з його власного поточного рахунку, відкритого (призначеного) для обслуговування діяльності за угодою про розподіл продукції (такі операції здійснюються на підставі заяви/доручення про купівлю іноземної валюти);

2) має право використовувати іноземну валюту, куплену відповідно до підпункту 1 пункту 6¹ розділу I цього Положення, виключно для обслуговування діяльності, пов'язаної з угодою про розподіл продукції.

(розділ I доповнено пунктом 6¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 19.10.2020 р. N 142)

7. Клієнти здійснюють валютні операції з купівлі іноземної валюти / банківських металів, переказ іноземної валюти / банківських металів / гривні на підставі оригіналів документів (уключаючи електронні документи) або копій в електронній/паперовій формі з оригіналів документів на паперових носіях інформації.

Копії документів в електронній формі створюються клієнтом шляхом сканування з оригіналу документа на паперовому носії інформації та засвідчуються кваліфікованим/удосконаленим електронним підписом клієнта (для юридичних осіб - підписом уповноваженої особи клієнта), створеним відповідно до вимог законодавства у сфері надання електронних довірчих послуг (далі - електронна копія документа). Фізичні особи - резиденти мають право засвідчувати копії документів в електронній формі простим електронним підписом відповідно до порядку, що передбачений у внутрішніх документах банку, розроблених згідно з вимогами Положення про застосування електронного підпису в банківській системі України, затвердженого [постановою Правління Національного банку України від 14 серпня 2017 року N 78](#).

Електронні документи / електронні копії документів можуть подаватися засобами інформаційно-телекомунікаційних систем (уключаючи системи дистанційного обслуговування) у спосіб, визначений у договорі між банком і клієнтом, та повинні залишатися в уповноваженій установі на зберіганні. Договір між банком та клієнтом обов'язково повинен визначати умови та порядок (процедуру) визнання суб'єктами електронної взаємодії правочинів у вигляді електронних документів із використанням електронного підпису.

Копії документів у паперовій формі мають бути засвідчені підписом клієнта / уповноваженої особи клієнта та залишаються в банку на зберіганні.

Клієнти уповноважених установ можуть використовувати е-паспорт та е-паспорт для виїзду за кордон для здійснення валютних операцій.

(пункт 7 доповнено абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 03.02.2021 р. N 14)

8. Клієнти-резиденти (юридичні особи та фізичні особи - підприємці) здійснюють купівлю іноземної валюти через один банк для розрахунків за поточними торговельними операціями з нерезидентом за кожним зовнішньоекономічним договором.

Клієнти (резиденти та нерезиденти) здійснюють валютні операції (купівлю іноземної валюти, переказ коштів), визначені в пункті 45¹ розділу IV, пункті 75 розділу VII цього Положення, через один банк.

(абзац другий пункту 8 із змінами, внесеними згідно з постановами Правління Національного банку України від 09.07.2019 р. N 91, від 09.09.2019 р. N 113, від 23.04.2021 р. N 34)

Клієнти банку здійснюють переведення відповідного зовнішньоекономічного договору / здійснення операцій, визначених у пункті 45¹ розділу IV, пункті 75 розділу VII цього Положення, на обслуговування до іншого банку на підставі письмового звернення, яке має бути зареєстровано згідно з внутрішнім положенням з організації діловодства. Це письмове звернення має містити дозвіл клієнта на отримання інформації про незавершені розрахунки (стан розрахунків) за зовнішньоекономічним договором / за операціями, визначеними в пункті 45¹ розділу IV, пункті 75 розділу VII цього Положення, від банку, через який здійснювалися розрахунки за цим договором.

(абзац третій пункту 8 із змінами, внесеними згідно з постановами Правління Національного банку України від 09.07.2019 р. N 91, від 29.10.2019 р. N 125, від 23.04.2021 р. N 34)

Банк, до якого переводиться/переводяться на обслуговування зовнішньоекономічний договір / операції, визначені в пункті 45¹ розділу IV, пункті 75 розділу VII цього Положення, не пізніше третього робочого дня з дня отримання письмового звернення клієнта зобов'язаний звернутися до банку, через який здійснювалися платежі/розрахунки за зовнішньоекономічним договором / за цими операціями, для отримання всієї наявної в нього інформації про незавершені розрахунки (стан розрахунків) клієнта за цим/цими договором/операціями за підписом уповноваженої особи банку. Банк зобов'язаний надати інформацію про незавершені розрахунки (стан розрахунків) клієнта не пізніше п'ятого робочого дня з дня отримання звернення банку, до якого переводиться на обслуговування цей/ці договір/операції.

(абзац четвертий пункту 8 із змінами, внесеними згідно з постановами Правління Національного банку України від 09.07.2019 р. N 91, від 29.10.2019 р. N 125, від 23.04.2021 р. N 34)

Банк, до якого переводиться на обслуговування зовнішньоекономічний договір / операції, визначені в пункті 45¹ розділу IV, пункті 75 розділу VII цього Положення, не пізніше третього робочого дня з дня отримання письмового звернення клієнта звертається до ліквідатора банку / юридичної особи, яка утворилася в результаті ліквідації банку за рішенням власників, через який (яку) здійснювалися розрахунки за зовнішньоекономічним договором / за цими операціями, для отримання всієї наявної в нього (неї) інформації про незавершені розрахунки (стан розрахунків) клієнта за цим/цими договором/операціями.

(абзац п'ятий пункту 8 із змінами, внесеними згідно з постановами Правління Національного банку України від 09.07.2019 р. N 91, від 29.10.2019 р. N 125, від 23.04.2021 р. N 34)

Банк / ліквідатор банку надає запитувану інформацію за підписом керівника або уповноваженої особи.

Обмін інформацією між банками, між банком і ліквідатором банку здійснюється засобами електронної пошти Національного банку.

Лист із інформацією про незавершені розрахунки (стан розрахунків) за зовнішньоекономічним договором / за операціями, визначеними в пункті 45¹ розділу IV, пункті 75 розділу VII цього Положення, що надається ліквідатором банку, який не використовує засоби електронної пошти Національного банку, або юридичною особою, яка утворилася в результаті ліквідації банку за рішенням власників, на паперовому носії фельдзв'язком, спецзв'язком, поштовим зв'язком (рекомендованим або цінним листом) тільки тому банку, якому клієнт дозволив цей запит, підписується керівником та/або уповноваженою особою такого ліквідатора банку або юридичної особи, яка утворилася в результаті ліквідації банку за рішенням власників. Банк після отримання листа з інформацією на паперовому носії зобов'язаний здійснити перевірку достовірності отриманої інформації, отримати підтвердження факту підписання цього листа керівником або уповноваженою особою.

(абзац восьмий пункту 8 із змінами, внесеними згідно з постановами Правління Національного банку України від 09.07.2019 р. N 91, від 29.10.2019 р. N 125, від 23.04.2021 р. N 34)

9. Банки за дорученням та за кошти клієнтів можуть здійснювати операції з обміну іноземної валюти без наявності зобов'язань в іноземній валюті, що придбавається в результаті такого

обміну, на підставі договору між банком та клієнтом, який передбачає надання клієнту комісійних послуг.

Банки за дорученням клієнтів можуть здійснювати операції з обміну банківських металів на підставі договору між банком та клієнтом, який передбачає надання клієнту комісійних послуг.

(абзац другий пункту 9 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

Банки для клієнта - фізичної особи, який не є суб'єктом підприємницької діяльності України, протягом дня можуть здійснювати операції з обміну іноземної валюти / банківських металів, що є на поточних/вкладних (депозитних) рахунках цього клієнта, з одночасним зарахуванням обмінної іноземної валюти / банківських металів на його рахунок.

10. Клієнт подає заяви про купівлю або продаж іноземної валюти або банківських металів до банку, що його обслуговує.

Клієнт має право подавати заяву про продаж іноземної валюти / банківських металів до банку за власним вибором (незалежно від наявності поточного рахунку в іноземній валюті або в банківських металах, відкритого в цьому банку).

11. Юридичні особи - нерезиденти та фізичні особи - нерезиденти здійснюють купівлю іноземної валюти в межах залишку коштів у гривнях на власних поточних рахунках (крім інвестиційних рахунків) на підставі заяви/доручення про купівлю іноземної валюти без подання до банку документів, зазначених в абзаці першому пункту 4 розділу I цього Положення.

12. Банку забороняється здійснювати валютні операції з переказу іноземної валюти / гривні для здійснення власної інвестиції за кордон в цінні папери іноземного емітента, крім:

(абзац перший пункту 12 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 62)

1) придбання цінних паперів, іноземні емітенти яких мають офіційну рейтингову оцінку, не нижчу, ніж інвестиційний клас, підтвержену в бюлетені щонайменше двох провідних світових рейтингових компаній (Fitch Ratings, Standard&Poor's, Moody's) на дату придбання банком цих цінних паперів;

2) придбання боргових цінних паперів, що були випущені за кордоном з метою фінансування кредиту (позики), наданого(ої) нерезидентом цьому банку.

12¹. Банку забороняється здійснювати валютні операції з переказу іноземної валюти / гривні для придбання ним облігацій зовнішніх державних позик України.

(розділ I доповнено пунктом 12¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

13. Банку забороняється здійснювати розрахунки в іноземній валюті з купівлі в резидентів (крім банків та фізичних осіб) державних цінних паперів, номінованих в іноземній валюті.

(пункт 13 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 15.01.2021 р. N 3)

14. Резидентам, уключаючи уповноважені установи, забороняється здійснювати валютні операції з надання кредитів (позик, фінансової допомоги) у гривнях нерезидентам та їх представництвам в Україні, крім:

1) надання банком / небанківською фінансовою установою споживчого кредиту фізичній особі - нерезиденту;

2) випадку, передбаченого пунктом 14⁶ розділу I цього Положення;

(пункт 14 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35, у редакції постанови Правління Національного банку України від 13.06.2019 р. N 77)

3) надання кредитів (позик, фінансової допомоги) на рахунок представництва іноземного інвестора за угодою про розподіл продукції на території України, що здійснюється для потреб угоди про розподіл продукції.

(пункт 14 доповнено підпунктом 3 згідно з постановою Правління Національного банку України від 19.10.2020 р. N 142)

14¹. Банкам забороняється здійснювати купівлю безготівкової іноземної валюти за дорученням/заявою клієнтів-резидентів з метою розміщення коштів на вкладному (депозитному) рахунку в банку та/або на рахунку за кордоном в іноземній фінансовій установі.

(розділ I доповнено пунктом 14¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

14². Заборона, передбачена в пункті 14¹ розділу I цього Положення, не поширюється на операції:

1) фізичних осіб з купівлі іноземної валюти;

(підпункт 1 пункту 14² із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.10.2019 р. N 125)

2) підпункт 2 пункту 14² виключено

(згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.10.2019 р. N 125)

3) юридичних осіб / фізичних осіб - підприємців з купівлі іноземної валюти з метою розміщення коштів на власних рахунках за кордоном, що обумовлено необхідністю утримання власних відокремлених підрозділів за кордоном та/або виконання зобов'язань за зовнішньоекономічними контрактами (крім зобов'язань з переказу сум вкладів (депозитів) на рахунки в іноземних фінансових установах).

(розділ I доповнено пунктом 14² згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

14³. Резидентам (крім банків) забороняється здійснювати переказ іноземної валюти / гривні на власні рахунки, відкриті за кордоном в іноземних фінансових установах, держава (юрисдикція) реєстрації/місцезнаходження яких віднесена Кабінетом Міністрів України до переліку офшорних зон та/або визнана Верховною Радою України державою-

агресором/державою-окупантом, та/або не виконує чи неналежним чином виконує рекомендації міжнародних, міжурядових організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення.

(розділ I доповнено пунктом 14³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35, пункт 14³ у редакції постанови Правління Національного банку України від 19.10.2020 р. N 142)

14⁴. Резидентам забороняється здійснювати інвестиції за кордон шляхом переказу коштів в іноземній валюті / гривні на рахунок нерезидента, відкритий в Україні та/або за кордоном, якщо об'єкт інвестиції та/або продавець-нерезидент цього об'єкта має реєстрацію/місцезнаходження/місце проживання в державі (юрисдикції), що зазначена в пункті 14³ розділу I цього Положення.

(розділ I доповнено пунктом 14⁴ згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35, пункт 14⁴ із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 19.10.2020 р. N 142)

14⁵. Резидентам забороняється здійснювати переказ іноземної валюти / гривні з метою надання кредитів (позик, фінансової допомоги) нерезидентам, що мають реєстрацію / місцезнаходження / місце проживання в державі (юрисдикції), що зазначена в пункті 14³ розділу I цього Положення (крім надання банками та небанківськими фінансовими установами споживчих кредитів в гривнях фізичним особам - нерезидентам).

(розділ I доповнено пунктом 14⁵ згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35, пункт 14⁵ із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 19.10.2020 р. N 142)

14⁶. Банкам дозволяється здійснювати валютні операції з юридичними особами - нерезидентами за кредитними договорами / іншими видами договорів, які передбачають надання банком нерезиденту коштів у гривнях на цілі придбання цим нерезидентом облігацій внутрішньої державної позики України із строком повернення таких коштів банку не пізніше 14 робочих днів з дня надання коштів у гривнях.

Вимоги абзацу першого пункту 14⁶ розділу I цього Положення не поширюються на операції, проведення яких не заборонено / не обмежено цим Положенням.

(розділ I доповнено пунктом 14⁶ згідно з постановою Правління Національного банку України від 13.06.2019 р. N 77)

15. Банкам забороняється здійснювати за дорученням клієнтів перекази в гривні за поточними неторговельними операціями за межі України (крім операцій, що здійснюються через кореспондентські рахунки банків-нерезидентів у національній валюті України, відкриті в банках).

(пункт 15 у редакції постанови Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

16. Розрахунки за зовнішньоекономічними операціями здійснюються виключно через рахунки в банках.

Розрахунки за зовнішньоекономічними договорами (контрактами) у готівковій формі заборонено, крім випадку, коли нерезидент - суб'єкт господарської діяльності згідно з умовами експортного договору резидента - суб'єкта господарської діяльності здійснює оплату фізичній особі - резиденту, яка перебуває у відрядженні за кордоном з метою виконання зобов'язань за експортним договором резидента - суб'єкта господарської діяльності, коштами в готівковій іноземній валюті експлуатаційних витрат, пов'язаних з обслуговуванням транспортного засобу, який належить резиденту - стороні договору (орендується, фрахтується ним) і використовується за кордоном з метою виконання зобов'язань останнього за цим договором, за умови оприбуткування невикористаного залишку ввезеної в Україну готівкової іноземної валюти до каси резидента - суб'єкта господарської діяльності згідно з абзацом третім пункту 16 розділу I цього Положення.

Невикористаний залишок ввезеної в Україну готівкової іноземної валюти підлягає оприбуткуванню до каси резидента - суб'єкта господарської діяльності протягом трьох днів і зарахуванню на поточний рахунок в іноземній валюті резидента - суб'єкта господарської діяльності [через окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 2603 "Розподільчі рахунки суб'єктів господарювання" групи 260 "Кошти на вимогу суб'єктів господарювання" розділу 26 "Кошти клієнтів банку" класу 2 "Операції з клієнтами" Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого [постановою Правління Національного банку України від 11 вересня 2017 року N 89](#) (зі змінами) (далі - розподільчий рахунок)], протягом п'яти банківських днів (з часу його оприбуткування до каси). Отримання від нерезидента готівкової іноземної валюти на експлуатаційні витрати, пов'язані з обслуговуванням транспортного засобу резидента за кордоном, та використання цих коштів на зазначені цілі та їх ввезення в Україну має бути підтверджено відповідними документами.

17. Банкам забороняється здійснювати операції з видачі готівкових коштів в іноземній валюті в межах України з рахунків клієнтів банків, відкритих в іноземній валюті, операції за якими здійснюються з використанням електронних платіжних засобів, що емітовані як резидентами, так і нерезидентами, через банківський автомат самообслуговування. Такі операції здійснюються виключно в гривнях.

(пункт 17 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 62)

18. Фізичні особи - резиденти здійснюють валютні операції з транскордонного переміщення валютних цінностей шляхом їх вивезення/пересилання за межі України в загальній сумі, що перевищує на день вивезення/пересилання в еквіваленті 10000 євро, на підставі документів, що підтверджують:

1) зняття цією фізичною особою готівки з власних рахунків у банках і квитанції про здійснення валютно-обмінної операції з цією готівкою (у разі здійснення такої операції) виключно на ту суму, що перевищує на день вивезення/пересилання в еквіваленті 10000 євро;

2) придбання цією особою банківських металів у банках та/або Національному банку виключно на ту суму, що перевищує на день вивезення/пересилання в еквіваленті 10000 євро.

Документи, що підтверджують зняття готівки з власних рахунків у банках фізичними особами - резидентами з метою її вивезення, є чинними протягом 90 календарних днів із дня зняття ними готівки з власних рахунків у банках.

19. Обмеження/заборони, визначені цим Положенням, не поширюються на валютні операції МФО, включаючи представництва МФО, а також на валютні операції резидентів та нерезидентів з купівлі, обміну іноземної валюти, переказу коштів в іноземній/національній валюті з метою розрахунків з МФО або з його представництвом.

20. Норми цього Положення застосовуються з урахуванням вимог, установлених законами України, що регулюють відносини у сферах забезпечення національної безпеки, запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, виконання взятих Україною зобов'язань за міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Правління Національного банку з метою забезпечення підтримки економічної політики Кабінету Міністрів України, національної безпеки України, ураховуючи необхідність задоволення окремих загальнодержавних потреб, зумовлених національними інтересами, має право приймати окремі рішення про встановлення особливостей здійснення окремих операцій в іноземній валюті, валютних операцій, на які поширюються вимоги цього Положення.

(пункт 20 доповнено абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

II. Установлення граничних строків розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів

21. Граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів становлять 365 календарних днів.

(граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів, визначені в пункті 21, поширюються на незавершені операції резидента з експорту та імпорту товарів, за якими до 07.02.2019 р. не встановлено банком порушення 180-денного строку розрахунків (або строків, визначених у висновках центрального органу виконавчої влади з питань економічної політики, виданих на перевищення встановлених законодавством України строків розрахунків), згідно з постановою Правління Національного банку України від 02.01.2019 р. N 7)

(граничні строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів, визначені в пункті 21, не поширюються на товари, роботи та послуги, визначені пунктом 1 постанови Правління Національного банку України від 14.05.2019 р. N 67)

22. Граничні строки розрахунків, зазначені в пункті 21 розділу II цього Положення:

1) не поширюються на операцію з експорту, імпорту товарів (уключаючи незавершені розрахунки за операцією), сума якої (в еквіваленті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком на дату здійснення операції) є меншою, ніж розмір, передбачений [статтею 20 Закону України "Про запобігання та протидію легалізації \(відмиванню\) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення"](#) (далі - незначна сума), крім дроблення операцій з експорту товарів або дроблення валютних операцій;

(підпункт 1 пункту 22 у редакції постанов Правління
Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35,
від 27.04.2020 р. N 57)

2) застосовуються з урахуванням установлених Національним банком за поданням Кабінету Міністрів України, відповідно до абзацу другого [частини першої статті 13 Закону України "Про валюту і валютні операції"](#) (далі - Закон про валюту), винятків та (або) особливостей для окремих товарів, та (або) галузей економіки.

(підпункт 2 пункту 22 у редакції постанови Правління
Національного банку України від 14.05.2019 р. N 67)

23. Розрахунки за операціями резидентів з експорту та імпорту товарів здійснюються не пізніше строку, визначеного пунктом 21 розділу II цього Положення, з урахуванням вимог пункту 22 розділу II цього Положення, у повному обсязі, з урахуванням вимог пункту 22 розділу II цього Положення стосовно операцій з експорту, імпорту товарів у незначній сумі (уключаючи незавершені розрахунки за операцією). Грошові кошти від нерезидента за операціями резидента з експорту товарів підлягають зарахуванню на рахунок резидента в Україні в банку.

(пункт 23 із змінами, внесеними згідно з постановою
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

III. Розділ III виключено

(розділ III із змінами, внесеними згідно з постановою
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35,
виключено згідно з постановою Правління
Національного банку України від 18.06.2019 р. N 78)

IV. Порядок, умови, особливості проведення операцій з купівлі, продажу, обміну валютних цінностей, їх переказу та використання

31. Банки здійснюють:

1) купівлю, продаж іноземної валюти та банківських металів виключно на валютному ринку України;

2) обмін іноземної валюти та банківських металів на валютному ринку України та/або на міжнародному валютному ринку.

32. Клієнти банків здійснюють операції з купівлі-продажу іноземної валюти за гривні на умовах "форвард" (з поставкою іноземної валюти або без її поставки) та на умовах "своп" виключно через банки.

33. Банкам забороняється здійснювати операції з продажу клієнтам іноземної валюти за гривні на умовах "форвард" (з поставкою іноземної валюти або без її поставки) та операції на умовах маржинальної торгівлі щодо продажу клієнтам іноземної валюти / банківських металів за гривні, за винятком:

1) операцій з клієнтами-резидентами (юридичними особами та фізичними особами - підприємцями) для хеджування клієнтами ризику зміни курсу іноземної валюти за операціями:

з експорту та імпорту товару (продукції, робіт, послуг, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав, призначених для продажу / оплатної передачі);

за кредитними договорами (договорами позики) резидентів-позичальників про залучення коштів від нерезидентів або від банку;

2) операцій з клієнтами - фізичними особами.

(пункт 33 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35, у редакції постанови Правління Національного банку України від 13.06.2019 р. N 77, із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.10.2019 р. N 125, у редакції постанови Правління Національного банку України від 15.01.2021 р. N 3)

34. Банкам забороняється здійснювати операції на умовах "своп" з клієнтами:

1) резидентами (крім фізичних осіб), якщо перша частина операції передбачає продаж клієнту іноземної валюти / банківських металів;

(підпункт 1 пункту 34 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 15.01.2021 р. N 3)

2) нерезидентами, якщо перша частина операції передбачає купівлю у клієнта іноземної валюти / банківського металу.

34¹. Вимоги підпункту 2 пункту 34 розділу IV цього Положення не поширюються на операції, що здійснюються згідно з пунктом 14⁶ розділу I цього Положення.

(розділ IV доповнено пунктом 34¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 13.06.2019 р. N 77)

34². Операції з базовими активами деривативних контрактів грошового ринку (гривнею, іноземною валютою та банківськими металами) здійснюються з дотриманням вимог цього Положення.

(розділ IV доповнено пунктом 34² згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

35. Банкам забороняється здійснювати:

1) на території України валютні операції з переказу банківських металів з рахунків юридичних осіб (крім банків) на рахунки інших юридичних осіб (крім банків) та фізичних осіб, з рахунків фізичних осіб на рахунки юридичних осіб (крім банків), а також з рахунків фізичних осіб - резидентів на рахунки фізичних осіб - нерезидентів;

2) операції з продажу банківських металів без фізичної поставки за безготівкові гривні клієнтам (юридичним особам, фізичним особам - підприємцям), що перевищують незначний розмір, протягом календарного дня в межах банку на одного клієнта. Перерахунок здійснюється за курсом, визначеним згідно з офіційними курсами банківських металів, установленим Національним банком на день проведення операції.

(підпункт 2 пункту 35 із змінами, внесеними згідно з постановами
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35,
від 29.10.2019 р. N 125)

36. Вимоги підпункту 2 пункту 35 розділу IV цього Положення не поширюються:

1) на міжбанківські операції та операції з продажу банками банківських металів для виконання клієнтами-резидентами власних зобов'язань у банківських металах за кредитними договорами перед банком;

2) на операції з купівлі юридичними особами / фізичними особами - підприємцями банківських металів за безготівкові гривні за умови, що така необхідність обумовлена господарською діяльністю цих осіб.

37. Банк здійснює операції з продажу банківських металів без фізичної поставки протягом календарного дня в межах банку на одного клієнта без подання документів, що пов'язані із здійсненням такої операції:

1) фізичним особам - на підставі заяви або дистанційного розпорядження клієнта без обмеження за сумою;

2) юридичним особам / фізичним особам - підприємцям - на підставі заяви, в незначному розмірі.

(пункт 37 із змінами, внесеними згідно з постановою
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35,
у редакції постанови Правління
Національного банку України від 29.10.2019 р. N 125)

38. Пункт 38 розділу IV виключено

(пункт 38 із змінами, внесеними згідно з постановою
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35,
виключено згідно з постановою Правління
Національного банку України від 06.08.2019 р. N 104)

39. Пункт 39 виключено

(згідно з постановою Правління
Національного банку України від 29.10.2019 р. N 125)

40. Пункт 40 виключено

(згідно з постановою Правління
Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

41. Пункт 41 виключено

(згідно з постановою Правління
Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

42. Пункт 42 виключено

43. Банк зобов'язаний зараховувати куплену, обміняну за дорученням клієнтів іноземну валюту на поточні рахунки клієнтів, за винятком купівлі, обміну іноземної валюти:

- 1) для покриття акредитива;
- 2) за кореспондентськими рахунками банків-нерезидентів;
- 3) для виконання резидентом зобов'язань перед нерезидентом за зовнішньоекономічним договором, якщо обмін іноземної валюти здійснено на міжнародному валютному ринку.

44. Клієнт-резидент зобов'язаний використати:

1) іноземну валюту, куплену в установленому порядку через банк, не пізніше ніж за 10 робочих днів після дня її зарахування на його поточний рахунок на потреби, зазначені в заяві про купівлю іноземної валюти (з урахуванням особливостей, передбачених у пунктах 45, 45¹ розділу IV цього Положення). Ця вимога не поширюється на випадки купівлі іноземної валюти резидентами, визначені в пункті 90¹ розділу IX цього Положення, а також випадки купівлі іноземної валюти фізичними особами;

(підпункт 1 пункту 44 у редакції постанови Правління
Національного банку України від 28.03.2019 р. N 52,
із змінами, внесеними згідно з постановами Правління
Національного банку України від 29.10.2019 р. N 125,
від 23.04.2021 р. N 34,
від 13.07.2021 р. N 80)

2) іноземну валюту, куплену у випадку, передбаченому в підпункті 2 пункту 77 розділу VII цього Положення, не пізніше ніж за два робочих дні після дня її зарахування на його поточний рахунок на цілі, пов'язані з виконанням зобов'язань перед банком-кредитором за кредитним договором.

Заява резидента про купівлю іноземної валюти / договір резидента з банком має містити доручення резидента банку продати куплену іноземну валюту, що не буде переказана за призначенням у вищезазначений строк.

Вимоги пункту 44 розділу IV цього Положення не поширюються на іноземну валюту, що куплена органами державної влади, уповноваженими здійснювати досудове розслідування, для здійснення заходів, визначених [статтею 8 Закону України "Про оперативно-розшукову діяльність"](#), [статтею 5 Закону України "Про боротьбу з тероризмом"](#), [статтями 271 і 273 Кримінального процесуального кодексу України](#), та Державною казначейською службою України.

(пункт 44 доповнено абзацом згідно з постановою
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35,
абзац третій підпункту 2 пункту 44 із змінами, внесеними згідно з
постановою Правління Національного банку України від 27.08.2020 р. N 126)

45. Клієнт-резидент, що купує іноземну валюту для виконання власних боргових зобов'язань перед нерезидентом за кредитним договором (договором позики / поворотної фінансової допомоги), має право накопичувати куплену іноземну валюту на поточному рахунку в банку, який обслуговує операції за таким договором, у розрізі платежів певного призначення, що

підлягають сплаті на користь кредитора/позикодавця за договором [окремо за основною сумою, процентами, комісіями, зборами, іншим(и) платежом(ами) з урахуванням його (їх) призначення]:

1) до чергової дати платежу певного призначення, що встановлена договором, без обмеження строку використання купленої іноземної валюти, передбаченого в підпункті 1 пункту 44 розділу IV цього Положення, протягом дії зазначеного договору. Під черговою датою платежу, що встановлений договором, слід розуміти найближчу дату, яка визначена умовами договору для своєчасного виконання такого платежу;

2) за умови подальшого використання цих коштів виключно з метою виконання власних боргових зобов'язань за договором та в установленому таким договором обсязі.

(пункт 45 у редакції постанови Правління
Національного банку України від 28.03.2019 р. N 52)

45¹. Емітент-резидент, що купує іноземну валюту з метою виконання власних зобов'язань із виплати доходу та погашення боргових цінних паперів, що розміщені ним за кордоном, має право накопичувати куплену іноземну валюту на поточному рахунку в банку без обмеження строку її використання, передбаченого в підпункті 1 пункту 44 розділу IV цього Положення, у разі одночасного дотримання таких умов:

1) емітент-резидент здійснює купівлю/переказ іноземної валюти з цією метою через один банк (за вибором емітента);

2) куплена іноземна валюта накопичується на поточному рахунку в банку до найближчих дат платежів із виконання зобов'язань за цими борговими цінними паперами (окремо з виплати доходу та окремо з погашення), що встановлені умовами розміщення таких боргових цінних паперів (проспектом цінних паперів, рішенням про емісію цінних паперів та/або іншими документами, що підтверджують умови розміщення цінних паперів) для своєчасного їх виконання;

3) емітент-резидент використовує куплену іноземну валюту на потреби, зазначені в заяві про купівлю іноземної валюти, до дати здійснення відповідних платежів (уключно), визначених у підпункті 2 пункту 45¹ розділу IV цього Положення. Заява емітента про купівлю іноземної валюти / договір емітента з банком має містити доручення емітента банку продати куплену іноземну валюту, що не буде переказана за призначенням до цієї дати (уключно).

(розділ IV доповнено пунктом 45¹ згідно з постановою
Правління Національного банку України від 23.04.2021 р. N 34)

46. Клієнт-резидент зобов'язаний переказати куплену, обміняну на валютному ринку України іноземну валюту для виконання власних зобов'язань перед нерезидентами лише з поточного рахунку резидента, відкритого в банку, крім розрахунків за акредитивами.

Іноземну валюту, обміняну на міжнародному валютному ринку з метою виконання резидентом зобов'язань перед нерезидентом за зовнішньоекономічним договором, дозволяється переказувати за призначенням без проміжного зарахування цієї іноземної валюти на поточний рахунок резидента, відкритий у банку.

47. Банк зобов'язаний продати:

1) протягом п'яти робочих днів куплену іноземну валюту в разі порушення клієнтами-резидентами строків, передбачених у пункті 44 розділу IV цього Положення;

2) без доручення клієнта-резидента не пізніше ніж на наступний робочий день після дня зарахування на розподільчий рахунок повернені на адресу резидента (оскільки взаємні зобов'язання частково або повністю не виконані) кошти в іноземній валюті, які були куплені та переказані на користь нерезидента.

48. Вимоги підпункту 2 пункту 47 розділу IV цього Положення поширюються також на повернені нерезидентом на адресу клієнта-резидента кошти в іноземній валюті, які були переказані нерезиденту за рахунок одержаного кредиту (позики) в іноземній валюті, якщо резидент виконав зобов'язання за кредитним договором (договором позики) у повному обсязі чи частково за рахунок купленої іноземної валюти або якщо на час повернення коштів резидент купив іноземну валюту з метою виконання зобов'язань за кредитним договором (договором позики), але не переказав її з поточного рахунку за призначенням.

Іноземна валюта, яку повернув нерезидент, має бути продана в сумі, що дорівнює сумі іноземної валюти, купленої для виконання зобов'язань за кредитним договором (договором позики). Кошти, повернені нерезидентом траншами, підлягають продажу доти, доки загальна сума проданої іноземної валюти не досягне суми іноземної валюти, купленої для виконання зобов'язань за кредитним договором (договором позики).

Резидент має надати інформацію банку про відсутність факту купівлі іноземної валюти або про обсяги іноземної валюти, купленої для виконання зобов'язань за кредитним договором / договором позики, не пізніше наступного робочого дня після дня зарахування банком коштів, повернених нерезидентом, на розподільчий рахунок (за винятком випадку, коли кошти повернено до банку-кредитора або банку, що обслуговує операції за кредитним договором / договором позики). Така інформація надається в письмовій формі та має бути підтверджена банком-кредитором / банком, що обслуговує операції за кредитним договором / договором позики.

49. Банк зобов'язаний продати (без зарахування на поточний рахунок резидента-позичальника) не пізніше ніж на наступний робочий день після дня зарахування на внутрішньобанківський рахунок кошти в іноземній валюті, куплені банком відповідно до підпункту 2 пункту 77 розділу IV цього Положення, переказані за цільовим призначенням, але повернені банком, що обслуговує кредитний договір.

50. Вимоги щодо строку продажу іноземної валюти, передбачені в пунктах 47 - 49 розділу IV цього Положення, не поширюються на іноземну валюту, що не належить до [1 групи Класифікатора](#).

51. Вимоги до проведення операцій з купівлі, продажу іноземної валюти, її переказу та використання, установлені цим розділом, не застосовуються до операцій інвестора за угодою про розподіл продукції (представництва іноземного інвестора за угодою про розподіл продукції на території України).

(пункт 51 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 19.10.2020 р. N 142)

52. Банк зобов'язаний:

1) переказати на поточний рахунок клієнта без його доручення кошти в іноземній валюті не пізніше ніж на наступний банківський день після дня їх зарахування на розподільчий рахунок. Зазначена вимога не поширюється на кошти, які згідно із законодавством України підлягають продажу на валютному ринку України;

2) за дорученням клієнта здійснювати продаж його власних коштів в іноземній валюті не пізніше ніж за п'ять банківських днів, починаючи з дня списання цих коштів з поточного рахунку цього клієнта. Відлік строку продажу іноземної валюти у випадку, якщо кошти для продажу переказуються клієнтом з іншого банку, починається з дня зарахування таких коштів на кореспондентський рахунок банку. Обмеження щодо строку продажу іноземних валют не поширюється на іноземні валюти, які не належать до **1 групи Класифікатора**, та на банківські метали.

53. Банк, який обслуговує клієнта, має право за дорученням цього клієнта утримати комісійну винагороду в гривнях з коштів, отриманих від продажу іноземної валюти або банківських металів, без зарахування цієї комісійної винагороди на його поточний рахунок у національній валюті, якщо це передбачено в заяві про продаж іноземної валюти або банківських металів.

V. Особливості здійснення окремих поточних валютних операцій та купівлі іноземної валюти для їх здійснення

54. Банк здійснює купівлю іноземної валюти з метою:

1) проведення юридичними особами та фізичними особами - підприємцями розрахунків з нерезидентом за імпортом товарів, які поставлені в Україну та відповідно до законодавства України підлягають митному оформленню, за умови наявності в електронних реєстрах митних декларацій інформації про **митні декларації**, що є підставою для ввезення товарів та їх випуску у вільний обіг на митній території України за відповідним зовнішньоекономічним договором клієнта-резидента (крім тимчасових митних декларацій, за якими купівля, обмін іноземної валюти не здійснюються);

2) оплати векселя, якими резидент-імпортер оформив заборгованість перед нерезидентом за договором, за умови наявності в електронних реєстрах митних декларацій інформації про ввезення та випуск у вільний обіг на митній території України товарів (які відповідно до законодавства України підлягають митному оформленню) або в разі пред'явлення документа, який згідно з умовами зовнішньоторговельного договору засвідчує виконання нерезидентом робіт, отримання резидентом послуг. Купівля, обмін іноземної валюти в разі митного оформлення товарів тимчасовими **митними деклараціями** не здійснюються.

55. Банк здійснює купівлю іноземної валюти клієнтам-резидентам (юридичні особи та фізичні особи - підприємці) з метою проведення розрахунків з нерезидентами за імпортом продукції, який здійснюється без увезення із-за кордону цієї продукції на територію України, за умови наявності документів, що підтверджують продаж із зарахуванням виручки на рахунки цього резидента в банках України / використання продукції за межами України та документів, що передбачені для документарної форми розрахунків (у разі застосування такої форми розрахунків).

(пункт 55 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

56. Банк здійснює купівлю іноземної валюти клієнтам-резидентам (юридичним особам та фізичним особам - підприємцям) з метою її переказу для окремих поточних неторговельних операцій за умови документального підтвердження:

1) витрат, що здійснюються клієнтом:

на відрядження за межі України;

на експлуатаційні витрати для транспортних засобів, що виконують рейси за межі України;

2) для здійснення переказу з метою повернення резидентом благодійної допомоги / гранту, що передбачено у відповідному договорі, в розмірі невикористаного залишку або в разі нецільового використання цієї допомоги/гранту за умови, що кошти, які надійшли в Україну як благодійна допомога, були повністю продані на валютному ринку України;

3) для здійснення переказу з метою забезпечення платежів соціального характеру відповідно до угод, укладених Україною з відповідними країнами, угод між Пенсійним фондом України та відповідними фондами іноземних країн;

4) для здійснення переказу з метою повернення коштів у разі відкликання банками-нерезидентами розрахункових документів. Банк здійснює купівлю іноземної валюти в обсязі, що не перевищує фактично зарахованої на рахунок клієнта суми.

57. Переказ за межі України за поточними неторговельними операціями купленої іноземної валюти здійснюється на підставі документів, що свідчать про наявність у фізичної особи підстав/зобов'язань для здійснення такого переказу з урахуванням вимог пунктів 4, 5 розділу I цього Положення.

(пункт 57 у редакції постанови Правління
Національного банку України від 29.10.2019 р. N 125)

58. Фізичні особи - клієнти банків здійснюють операції з купівлі безготівкової іноземної валюти без обмеження за сумою на підставі заяви або дистанційного розпорядження клієнта без подання клієнтом документів.

(пункт 58 із змінами, внесеними згідно з постановою
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35,
у редакції постанови Правління
Національного банку України від 29.10.2019 р. N 125)

59. Банк здійснює купівлю іноземної валюти клієнтам-резидентам у разі здійснення в них вилучення (виїмки) оригіналів документів, що підтверджують потребу проведення цими резидентами розрахунків за валютними операціями за умови їх документального підтвердження шляхом подання:

- 1) копії ухвали слідчого судді, суду про тимчасовий доступ до речей і документів;
- 2) копії протоколу вилучення (виїмки) документів;
- 3) копій вилучених документів та їх опис, який складено особою, що вилучила документи;
- 4) інших документів, що мають подаватися в пакеті документів, передбачених для купівлі, обміну іноземної валюти та які не були вилучені.

60. Банк здійснює купівлю іноземної валюти клієнтам-резидентам (юридичним особам та фізичним особам - підприємцям) з метою проведення розрахунків таких резидентів з нерезидентом за договором (комісії, доручення, агентським договором), який уповноважує цього резидента на продаж в Україні продукції, робіт, послуг за дорученням нерезидента. Купівля іноземної валюти здійснюється за рахунок одержаних від реалізації продукції, робіт, послуг коштів у гривнях за умови наявності документів, що підтверджують реалізацію відповідної продукції, робіт, послуг.

61. Банк здійснює купівлю іноземної валюти клієнтам-резидентам (юридичним особам та фізичним особам - підприємцям) з метою переказування такими резидентами гарантійного

забезпечення, для взяття участі в торгах (тендері, аукціоні), що передбачає поставку товарів, за умови документального підтвердження участі в торгах (тендері, аукціоні) шляхом подання:

- 1) договорів/угод/контрактів, розрахунків, рахунків-фактур, листів-повідомлень та інших документів, що подаються залежно від суті операції;
- 2) копії листа-погодження на переказування коштів відповідного міністерства або іншого центрального органу виконавчої влади, уповноваженого управляти майном, що належить державі, засвідченої підписом керівника (для резидентів, у статутному капіталі яких є частка держави).

62. Банк здійснює купівлю іноземної валюти клієнтам авіакомпаніям-резидентам з метою здійснення платежів за межі України у вигляді плати за послуги з аеронавігаційного обслуговування повітряних суден, що справляється Європейською організацією з безпеки аеронавігації (Євроконтроль) відповідно до [Багатосторонньої угоди про сплату маршрутних зборів](#), підписаної в м. Брюсселі 12 лютого 1981 року, та інших міжнародних договорів на підставі рахунків-фактур Євроконтролю і реєстрів виконаних авіакомпанією польотів.

63. Банк здійснює купівлю іноземної валюти органам державної влади та органам місцевого самоврядування на виконання функцій, визначених законодавством України, згідно з передбаченими в Державному бюджеті України на відповідний рік бюджетними призначеннями за умови документального підтвердження шляхом надання:

(абзац перший пункту 63 із змінами, внесеними згідно з постановами
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35,
від 27.08.2020 р. N 126)

- 1) заяви/доручення на купівлю іноземної валюти;

(підпункт 1 пункту 63 у редакції постанови Правління
Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

- 2) витягу з розпису Державного бюджету України на відповідний рік;

- 3) копії затвердженого кошторису розпорядника бюджетних коштів;

4) платіжного доручення в електронній формі від органів державної влади та органів місцевого самоврядування на переказ коштів у гривнях для купівлі іноземної валюти з обов'язковим зазначенням у призначенні платежу коду бюджетної класифікації видатків та з приміткою "для купівлі іноземної валюти".

(підпункт 4 пункту 63 із змінами, внесеними згідно з постановами
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35,
від 27.08.2020 р. N 126)

63¹. Банк здійснює купівлю іноземної валюти Державній казначейській службі України на підставі заяви/доручення на купівлю іноземної валюти.

(розділ V доповнено пунктом 63¹ згідно з постановою
Правління Національного банку України від 27.08.2020 р. N 126)

64. Банк здійснює купівлю іноземної валюти постійним представництвам виключно за операціями:

- 1) з переказування іноземної валюти на рахунок юридичної особи - нерезидента, інтереси якої представляє це представництво в Україні в межах залишків коштів на рахунку,
- 2) з оплати витрат, пов'язаних з відрядженням за межі України та експлуатаційних витрат транспортних засобів, що виконують рейси за межі України, за умови документального підтвердження розрахунку витрат;
- 3) з оплати участі в міжнародних симпозиумах, семінарах, конференціях, виставках і спортивних заходах за умови наявності відповідних документів, що підтверджують потребу здійснення зазначеної оплати.

65. Банк здійснює купівлю, обмін іноземної валюти за дорученням офіційних представництв, представництв юридичних осіб - нерезидентів, які не здійснюють підприємницької діяльності виключно за операціями:

- 1) з переказування іноземної валюти на рахунки відповідного органу іноземної країни та юридичної особи - нерезидента, інтереси якої представляє в Україні це представництво, у межах залишків коштів на рахунку;
- 2) з оплати витрат, пов'язаних з відрядженням за межі України;
- 3) з оплати праці працівників офіційних представництв (уключаючи доплати, надбавки, премії, інші заохочувальні та компенсаційні виплати), якщо фізичні особи не є громадянами України або не проживають у ній постійно та акредитовані в Міністерстві закордонних справ України та працюють в Україні згідно з укладеними трудовими договорами (контрактами) (за умови документального підтвердження розрахунку витрат).

66. Банк у разі здійснення переказування іноземної валюти / гривні за поточними валютними операціями враховує особливості щодо подання клієнтом документів, визначених у цьому розділі для купівлі іноземної валюти.

VI. Умови, порядок, особливості здійснення валютних операцій, пов'язаних з інвестиційною діяльністю іноземних інвесторів в Україні

67. Іноземний інвестор для здійснення іноземних інвестицій в Україну:

- 1) переказує іноземну валюту / гривню із-за кордону на відкриті в банках власні рахунки (поточні, інвестиційні, рахунки умовного зберігання (ескроу), кореспондентські), уключаючи через кореспондентські рахунки банків-нерезидентів, відкриті в банках;
- 2) переказує безпосередньо на поточний рахунок / кореспондентський рахунок резидента в Україні іноземну валюту / гривні із-за кордону;
- 3) здійснює розрахунки в гривнях / іноземній валюті на території України з власних рахунків у банках (крім поточних рахунків фізичних осіб - нерезидентів) з іншими іноземними інвесторами / резидентами / нерезидентами через відкриті ними рахунки в банках України, уключаючи поточні/кореспондентські рахунки номінальних утримувачів в Україні, що відкриті для здійснення номінальними утримувачами операцій за цінними паперами відповідно до [Закону України "Про депозитарну систему України"](#) (далі - рахунок номінального утримувача);
- 4) переказує з власних рахунків (крім поточних рахунків фізичних осіб - нерезидентів) кошти в гривнях та іноземній валюті на користь інших іноземних інвесторів / нерезидентів через відкритий у банку кореспондентський рахунок іноземного банку-депозитарію, що має рахунок

у цінних паперах у Національному банку (розрахунки між іноземними інвесторами мають здійснюватися виключно за операціями з купівлі-продажу облігацій внутрішньої державної позики України);

(підпункт 4 пункту 67 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

5) використовує власний рахунок умовного зберігання (ескроу) для придбання акцій відповідно до процедури, визначеної [статтею 65² Закону України "Про акціонерні товариства"](#), шляхом переказу коштів на рахунки осіб, які мають право на отримання коштів за акції, або шляхом виплати таким особам відповідних коштів готівкою;

6) переказує кошти з одного власного рахунку на інший, що відкриті іноземним інвестором у банках;

7) здійснює інші валютні операції в межах території України, що не суперечать вимогам законодавства України, цього Положення.

67¹. Пункт 67¹ виключено

(розділ VI доповнено пунктом 67¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35, пункт 67¹ виключено згідно з постановою Правління Національного банку України від 02.03.2020 р. N 23)

68. Іноземні інвестори здійснюють грошові розрахунки за об'єкти інвестування в Україні виключно в безготівковій формі через рахунки, відкриті в банках (крім випадку, передбаченого в підпункті 5 пункту 67 розділу VI цього Положення, або в разі проведення розрахунків між іноземними інвесторами за межами України).

69. Іноземний інвестор розміщує вклад (депозит) у гривнях / іноземній валюті в банку на договірних засадах шляхом переказу коштів на вкладний (депозитний) рахунок іноземного інвестора в банку з інших рахунків цього інвестора в Україні та/або з його рахунків із-за кордону.

Кошти з вкладного (депозитного) рахунку іноземного інвестора повертаються:

1) на його рахунки в Україні та/або за кордоном;

2) на інвестиційний/поточний рахунок / кореспондентський рахунок іншого іноземного інвестора / нерезидента, якому були відступлені права вимоги за договором банківського вкладу щодо виплати грошової суми (вкладу) та процентів на неї.

70. Повернення іноземної інвестиції, а також прибутків, доходів, інших коштів, одержаних іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні, здійснюється:

1) з поточного рахунку / рахунку умовного зберігання (ескроу) / кореспондентського рахунку резидента в іноземній/національній валюті на рахунки іноземного інвестора в банках (крім поточних рахунків фізичних осіб - нерезидентів), рахунки іноземного інвестора за кордоном та/або на рахунок номінального утримувача;

2) з рахунків іноземного інвестора в банках (крім поточних рахунків фізичних осіб - нерезидентів) у національній/іноземній валюті на рахунки іншого іноземного інвестора в банках та/або на рахунок номінального утримувача;

3) з рахунків іноземного інвестора (крім поточних рахунків фізичних осіб - нерезидентів) в іноземній валюті / національній валюті на користь інших іноземних інвесторів / нерезидентів через відкритий у банку кореспондентський рахунок іноземного банку-депозитарію, що має рахунок у цінних паперах у Національному банку (розрахунки між іноземними інвесторами мають здійснюватися виключно за операціями з купівлі-продажу облігацій внутрішньої державної позики України);

4) з рахунку умовного зберігання (ескроу) іноземного інвестора в іноземній валюті / національній валюті на рахунки іншого іноземного інвестора / нерезидента в Україні / за кордоном з метою купівлі-продажу акцій відповідно до процедури, визначеної [статтею 65² Закону України "Про акціонерні товариства"](#);

5) з інвестиційного рахунку іноземного інвестора в іноземній/національній валюті на інші власні рахунки за межами України / в Україні.

71. Резиденти / іноземні інвестори здійснюють валютні операції з переказу коштів в іноземній валюті / гривні з України / на рахунки іноземних інвесторів / номінальних утримувачів / нерезидентів в Україні з метою повернення іноземних інвестицій, а також доходів, прибутків, інших коштів, одержаних іноземними інвесторами від інвестиційної діяльності в Україні (уключаючи купівлю резидентами іноземної валюти на зазначені цілі), за умови документального підтвердження:

1) операцій щодо повернення іноземному інвестору / нерезиденту дивідендів шляхом подання:

документів, що підтверджують право власності іноземного інвестора на корпоративні права / інвестиційні сертифікати українського емітента, за якими здійснюється виплата дивідендів;

рішення емітента про виплату дивідендів іноземному інвестору. Забороняється для купівлі іноземної валюти з метою виплати дивідендів використовувати суму коштів у гривнях, що перевищує суму дивідендів, які підлягають виплаті іноземному інвестору та визначені у відповідному рішенні емітента в гривнях. Перерахунок відповідних зобов'язань з гривні в іноземну валюту в разі переказування власної (некупленої) іноземної валюти з метою виплати дивідендів здійснюється за офіційним курсом, установленим Національним банком на дату здійснення відповідної операції;

2) операцій з облігаціями внутрішньої державної позики України (далі - ОВДП) шляхом подання:

у разі виплати погашення та сплати доходу за ОВДП згідно з умовами їх випуску - виписки з рахунку в цінних паперах, виданої депозитарною установою, що підтверджує права іноземного інвестора на ОВДП на дату відповідної операції (виписка може не подаватися за умови, що інвестиційний рахунок іноземного інвестора, через який здійснюються відповідні операції, та рахунок у цінних паперах, на якому обліковуються відповідні ОВДП, відкриті в одному банку, або якщо кошти за відповідними операціями з ОВДП надійшли іноземному інвестору з відкритого в банку України кореспондентського рахунку іноземного банку-депозитарію, що має рахунок у цінних паперах у Національному банку);

(абзац другий підпункту 2 пункту 71 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.08.2019 р. N 104)

у разі продажу іноземним інвестором ОВДП, проведення операцій репо, інших операцій з відчуження ОВДП - договору про продаж іноземним інвестором ОВДП та виписки з рахунку в цінних паперах, виданої депозитарною установою, що підтверджує права іноземного інвестора на ОВДП на дату відповідної операції / виписки про операції з цінними паперами,

виданої депозитарною установою, що містить інформацію про здійснення відповідної операції (виписки можуть не подаватися за умови, що інвестиційний рахунок іноземного інвестора, через який здійснюються відповідні операції, та рахунок у цінних паперах, на якому обліковуються відповідні ОВДП, відкриті в одному банку, або в разі здійснення відповідних розрахунків через відкритий в банку України кореспондентський рахунок іноземного банку-депозитарію, що має рахунок у цінних паперах у Національному банку).

(абзац третій підпункту 2 пункту 71 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.08.2019 р. N 104)

Резиденти / іноземні інвестори в разі купівлі-продажу ОВДП на регульованому фондовому ринку в Україні замість документів, визначених в абзаці третьому підпункту 2 пункту 71 розділу VI цього Положення, мають право подавати виписку з реєстру угод (контрактів), укладених за результатами торгів, що підтверджує проведення цих операцій на регульованому фондовому ринку. Ця виписка має бути підписана уповноваженою особою оператора регульованого ринку, а також містити інформацію про умови цих контрактів (номер, дату та вид контракту, предмет торгів, його кількість та вартість, інформацію про учасника торгів та його клієнта - іноземного інвестора, дату виконання контракту).

(абзац четвертий підпункту 2 пункту 71 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

Резиденти / іноземні інвестори за операціями з ОВДП, які обліковуються на рахунку в цінних паперах за кордоном, на виконання вимог підпункту 2 пункту 71 розділу VI цього Положення можуть надавати відповідні виписки, видані іноземною фінансовою установою, яка відповідно до законодавства держави, в якій її зареєстровано, має право надавати своїм клієнтам послуги з обліку цінних паперів та реєстрації переходу права власності на цінні папери;

(абзац п'ятий підпункту 2 пункту 71 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.08.2019 р. N 104)

3) операцій з обов'язкового продажу іноземним інвестором акцій відповідно до процедури, визначеної в [статті 65² Закону України "Про акціонерні товариства"](#) шляхом подання:

копії публічної безвідкличної вимоги про придбання акцій в усіх власників акцій товариства. Банк для проведення відповідної операції клієнта має право самостійно перевірити наявність такої вимоги та відомостей, що вона містить (у загальнодоступній інформаційній базі даних про ринок цінних паперів Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку, на веб-сайті Центрального депозитарію цінних паперів, акціонерного товариства - емітента акцій), без витребування у клієнта її копії;

виписки (довідки) депозитарної установи з рахунку в цінних паперах іноземного інвестора (нерезидента), що підтверджує списання (переказ) акцій з цього рахунку відповідно до процедури, визначеної в [статті 65² Закону України "Про акціонерні товариства"](#);

4) операцій з повернення строкового вкладу (депозиту) іноземному інвестору (включаючи проценти за цим вкладом), процентів, нарахованих на залишок коштів на його інвестиційному рахунку;

5) операцій з повернення на рахунок іноземного інвестора коштів, що раніше були продані на валютному ринку України [за дорученням (заявою) іноземного інвестора або в результаті обов'язкового продажу] і не були використані для здійснення грошових інвестицій в Україну;

б) операцій щодо повернення іноземної інвестиції та доходів, прибутків, інших коштів, отриманих за об'єктами інвестиційної діяльності в Україні, шляхом подання (крім випадків, визначених у підпунктах 1 - 5 пункту 71 розділу VI цього Положення):

документів, що підтверджують здійснення іноземних інвестицій (договорів про здійснення іноземних інвестицій, договорів про спільну інвестиційну діяльність без створення юридичної особи, документів, що підтверджують права іноземного інвестора на об'єкт інвестиції, довідок банків-резидентів про здійснення іноземними інвесторами іноземних інвестицій в іноземній валюті / гривні, [митних декларацій](#) про ввезення в Україну товарів з метою інвестування та/або інших документів, що підтверджують здійснення іноземних інвестицій відповідно до вимог законодавства України). Подання документів, що підтверджують права іноземного інвестора на об'єкт інвестиції, є достатнім для виконання вимог абзацу другого підпункту 6 пункту 71 розділу VI цього Положення, якщо строк між датами набуття іноземним інвестором права власності на об'єкт інвестиції та датою здійснення валютної операції з повернення іноземному інвестору іноземної інвестиції та доходів, прибутків, інших коштів, отриманих за об'єктами інвестиційної діяльності в Україні, перевищує п'ять календарних років;

договору про повернення іноземним інвестором іноземної інвестиції, доходів, прибутків, інших коштів, одержаних іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні, та/або інших документів, що підтверджують суму грошових зобов'язань, що підлягають сплаті іноземному інвестору за результатами його інвестиційної діяльності в Україні;

договору про передавання об'єкта іноземної інвестиції між нерезидентами, що передбачає проведення розрахунків за межами України, з документальним підтвердженням його виконання (подається за умови набуття права власності на об'єкт інвестиції в зазначений спосіб). У такому разі документи, що подаються на виконання вимог абзацу другого підпункту 6 пункту 71 розділу VI цього Положення, мають підтверджувати здійснену раніше іноземну інвестицію в Україну в цей об'єкт інвестиції його попереднім власником-нерезидентом.

Резиденти / іноземні інвестори / нерезиденти в разі купівлі-продажу цінних паперів на регульованому фондовому ринку в Україні замість документів, визначених в абзацах другому та третьому підпункту 6 пункту 71 розділу VI цього Положення, мають право подавати виписку з реєстру угод (контрактів), укладених за результатами торгів, що підтверджує проведення цих операцій на регульованому фондовому ринку. Ця виписка має бути підписана уповноваженою особою оператора регульованого ринку, а також містити інформацію про умови цих контрактів [включаючи номер, дату та вид контракту, предмет торгів, його кількість та вартість, інформацію про учасника торгів та його клієнта - іноземного інвестора (нерезидента), дату виконання контракту].

(абзац п'ятий підпункту 6 пункту 71 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

71¹. Валютні операції резидентів / іноземних інвесторів / нерезидентів, зазначені в підпунктах 1 - 3, 6 пункту 71 розділу VI цього Положення, за наявності в банку документального підтвердження, визначеного пунктом 71 розділу VI цього Положення, для цілей цього Положення вважаються операціями з повернення іноземних інвестицій, а також доходів, прибутків, інших коштів, одержаних іноземними інвесторами від інвестиційної діяльності в Україні (незалежно від способу та особливостей набуття права власності на відповідні об'єкти в Україні).

(розділ VI доповнено пунктом 71¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 09.09.2019 р. N 113)

72. Банк здійснює переказ коштів у національній та іноземній валюті на кореспондентський рахунок іноземного банку-депозитарію, що має рахунок у цінних паперах у Національному банку, з метою повернення іноземної інвестиції та/або прибутків, доходів, інших коштів, одержаних іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні, з урахуванням вимог, визначених у розділі XI цього Положення.

73. Пункт 73 виключено

(згідно з постановою Правління
Національного банку України від 19.10.2020 р. N 142)

74. Пункт 74 виключено

(пункт 74 із змінами, внесеними згідно з постановою
Правління Національного банку України від 09.07.2019 р. N 91,
виключено згідно з постановою Правління
Національного банку України від 09.09.2019 р. N 113)

VII. Особливості здійснення окремих валютних операцій клієнтів за кредитними договорами (договорами позики / поворотної фінансової допомоги) та за аграрними розписками

75. Клієнти-резиденти здійснюють валютні операції з купівлі іноземної валюти / банківських металів та/або переказу з власних рахунків валютних цінностей (іноземної валюти / гривні / банківських металів) за кордон / на поточний рахунок нерезидента в Україні (крім інвестиційного рахунку) з метою здійснення платежів у рахунок виконання боргових зобов'язань резидента-позичальника перед нерезидентом (кредитором або гарантом/поручителем/заставадавцем, що виконав зобов'язання перед нерезидентом-кредитором за резидента-позичальника), визначених у кредитному договорі (договорі позики / поворотної фінансової допомоги) [повернення суми одержаного(ої) резидентом-позичальником кредиту (позики / поворотної фінансової допомоги) з урахуванням сплати процентів за користування кредитом/позикою та інших визначених у такому договорі платежів, що підлягають сплаті на користь кредитора/позикодавця, а також умов договору щодо здійснення платежів у валюті, що відрізняється від валюти, у якій визначена сума кредиту/позики за договором], за умови:

(абзац перший пункту 75 із змінами, внесеними згідно з
постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

1) документального підтвердження наявності, обсягів та строків виконання цих зобов'язань шляхом надання оригіналів або копій кредитного договору (договору позики / поворотної фінансової допомоги), додаткових документів/угод, що є невід'ємними частинами кредитного договору (договору позики / поворотної фінансової допомоги), а також інших договорів/документів, які стосуються реалізації кредитного договору (договору позики / поворотної фінансової допомоги) та здійснення операцій за кредитним договором (договором позики / поворотної фінансової допомоги), уключаючи всі документи, які встановлюють/змінюють графік (строки та суми) проведення операцій з одержання/повернення кредиту (позики / поворотної фінансової допомоги) та сплати інших платежів позичальником за договором;

2) документального підтвердження виконання нерезидентом-гарантом (поручителем, заставадавцем) зобов'язань за резидента-позичальника, визначених у кредитному договорі (договорі позики / поворотної фінансової допомоги) з нерезидентом-кредитором [подається

для здійснення операцій із задоволення резидентом-позичальником відповідних зворотних вимог нерезидента-гаранта (поручителя, заставодавця)];

3) наявності в АІС "Кредитні договори з нерезидентами" облікового запису (зі змінами у разі їх наявності), який відповідає кредитному договору (договору позики / поворотної фінансової допомоги) [з урахуванням документів, які встановлюють/змінюють графік (строки та суми) проведення операцій з повернення кредиту (позики / поворотної фінансової допомоги) та сплати інших платежів позичальником за договором] [крім кредитних договорів (договорів позики / поворотної фінансової допомоги), інформація про які не підлягає унесенню до АІС "Кредитні договори з нерезидентами"].

76. Купувати іноземну валюту / банківські метали та/або переказувати валютні цінності (іноземну валюту / гривні / банківські метали) з метою виконання зобов'язань резидента-позичальника за кредитним договором (договором позики / поворотної фінансової допомоги) перед нерезидентом [кредитором або гарантом/поручителем/заставодавцем, що виконав зобов'язання за резидента-позичальника за кредитним договором (договором позики / поворотної фінансової допомоги)] має право лише банк, що (з урахуванням вимог пункту 8 розділу I цього Положення) обслуговує операції за таким кредитним договором (договором позики / поворотної фінансової допомоги).

77. Резиденти-позичальники мають право купувати та/або переказувати іноземну валюту в рахунок виконання зобов'язань резидента-позичальника перед банком-кредитором за кредитним договором через:

1) банк, що обслуговує кредитний договір (банк - первісний кредитор; банк, який у банківському консорціумі визначено головним, або кожний з банків - його учасників у межах наданих коштів; банк - новий кредитор або банк, що обслуговує операції за відповідним кредитним договором, у разі заміни кредитора за кредитним договором / здійснення ліквідаційної процедури первісного кредитора);

2) будь-який інший банк за вибором резидента - позичальника. Банк купує іноземну валюту в сумі, яка визначена резидентом-позичальником, та зараховує її на поточний рахунок резидента-позичальника, відкритий у цьому банку. Куплена іноземна валюта з дотриманням строку, встановленого в підпункті 2 пункту 44 розділу IV цього Положення, підлягає переказу для виконання зобов'язань резидента-позичальника перед банком-кредитором за кредитним договором. Надлишкова сума платежу, проведеного резидентом-позичальником за рахунок купленої іноземної валюти, підлягає поверненню банком, що обслуговує кредитний договір, банку, через який була здійснена така купівля іноземної валюти, для подальшого її продажу відповідно до підпункту 1 пункту 47 розділу IV цього Положення.

78. Резиденти-боржники за фінансовими аграрними розписками (у разі її примусового виконання - державний або приватний виконавець) здійснюють валютні операції з купівлі іноземної валюти та/або переказу з власних рахунків коштів в іноземній валюті / гривнях за кордон / на поточний рахунок нерезидента - юридичної особи в Україні (крім інвестиційного рахунку) з метою виконання зобов'язань за цією аграрною розпискою перед нерезидентом-кредитором на підставі таких документів:

1) копії фінансової аграрної розписки, що нотаріально посвідчена та складена за формою, що відповідає вимогам [Закону України "Про аграрні розписки"](#);

2) витягу з Реєстру аграрних розписок щодо такої аграрної розписки;

3) договору, за яким була видана фінансова аграрна розписка;

4) документального підтвердження повного або часткового виконання договору, за яким була видана фінансова аграрна розписка, у частині отримання резидентом-боржником грошових коштів / товарів від кредитора, якому була видана ця розписка (довідки банку про зарахування на рахунок резидента належної суми коштів, [митної декларації](#) про поставку резиденту продукції та/або інших передбачених договором документів, які засвідчують виконання кредитором зобов'язань перед резидентом-боржником за цією розпискою). Купівля і переказ коштів резидентом-боржником у разі часткового виконання кредитором зобов'язань за договором, за яким була видана ця розписка, здійснюється в межах суми такого часткового виконання зобов'язань.

VIII. Умови, порядок, особливості здійснення валютних операцій в страховій діяльності

79. Страховики, що мають ліцензію Національного банку на здійснення валютних операцій, визначених у [пункті 3 частини другої статті 9 Закону про валюту](#), здійснюють розрахунки в іноземній валюті на території України за договорами страхування життя зі страхувальниками (особами, що мають право на отримання страхової виплати) та здійснюють купівлю іноземної валюти на валютному ринку України з метою виконання зобов'язань за такими договорами.

(пункт 79 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

80. Страховики-резиденти здійснюють купівлю іноземної валюти / переказ з власних рахунків коштів в іноземній валюті / гривні на користь нерезидентів з метою:

- 1) проведення розрахунків за договорами страхування/перестраховування з нерезидентами (страховиками, страхувальниками, перестраховиками, перестраховувальниками, особами, що мають право на отримання страхового відшкодування, страхової виплати, викупної суми та інші права вимоги до страховиків);
- 2) здійснення розрахунків з нерезидентами за договорами про надання останніми послуг (assistance) в операціях зі страхування за договорами, дія яких поширюється на територію іноземних держав.

81. Страховики-резиденти можуть здійснювати купівлю іноземної валюти для покриття частини страхових резервів в іноземній валюті за договорами страхування життя в межах, установлених законодавством України, за умови, що страховики несуть відповідальність за відповідними страховими зобов'язаннями в іноземній валюті.

Страховики для здійснення купівлі іноземної валюти в такому разі мають надати до банку довідку (лист) у довільній формі за підписами керівника, головного бухгалтера та актуарія, що містить розрахунок суми іноземної валюти, яку потрібно придбати для покриття резервів в іноземній валюті за укладеними страховиком договорами страхування життя, із зазначенням розміру сформованих страхових резервів у відповідній валюті та фактичного розміру наявної іноземної валюти в складі активів страховика.

82. Моторне (транспортне) страхове бюро України (далі - МТСБУ) може здійснювати купівлю іноземної валюти / здійснювати переказ коштів на користь нерезидентів для:

- 1) виплат страхового відшкодування за страховика - члена МТСБУ, за власника та/або користувача зареєстрованого в Україні транспортного засобу відповідно до процедурних правил міжнародної системи автомобільного страхування "Зелена картка";

2) виплат нерезидентам страхового відшкодування відповідно до [пунктів 41.1 та 41.2 статті 41 Закону України "Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів"](#).

83. МТСБУ може здійснювати купівлю іноземної валюти для покриття частини централізованих страхових резервних фондів МТСБУ в іноземній валюті в межах, установлених законодавством України, якщо МТСБУ несе відповідальність за своїми страховими зобов'язаннями в іноземній валюті. МТСБУ здійснює купівлю іноземної валюти для покриття фонду страхових гарантій у межах надходжень відрахувань, установлених законодавством України, до цього централізованого страхового резервного фонду від страхових платежів за додатковими договорами обов'язкового страхування цивільної відповідальності. Обсяги іноземної валюти, які забезпечують покриття фонду страхових гарантій, установлюються на рівні мінімального розміру цього фонду відповідно до [Закону України "Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів"](#).

МТСБУ для здійснення купівлі іноземної валюти в такому разі має надати до банку довідку (лист) у довільній формі за підписами керівника, головного бухгалтера та актуарія, що містить розрахунок суми іноземної валюти, яку потрібно придбати для покриття частини централізованих страхових резервних фондів МТСБУ в іноземній валюті.

84. Постійні представництва страхових (перестрахових) брокерів-нерезидентів і страхові (перестрахові) брокери-резиденти можуть купувати іноземну валюту для здійснення розрахунків за договорами про перестраховання, укладеними з перестраховиками-нерезидентами та/або перестраховувальниками-нерезидентами за посередництвом таких страхових брокерів.

Страхові (перестрахові) брокери-резиденти мають право купувати іноземну валюту для здійснення розрахунків за договорами про страхування з страховиками-нерезидентами виключно із страхування ризиків, пов'язаних з морськими перевезеннями, комерційною авіацією, запуском космічних ракет і фрахтом (включаючи супутники), якщо об'єктом страхування є майнові інтереси, пов'язані з товарами, які транспортуються, та/або транспортним засобом, яким вони транспортуються, та/або будь-яка відповідальність, що виникає у зв'язку з таким транспортуванням товарів.

(пункт 84 доповнено новим абзацом другим згідно з постановою Правління Національного банку України від 27.08.2020 р. N 126, у зв'язку з цим абзац другий уважати абзацом третім)

Постійні представництва страхових (перестрахових) брокерів-нерезидентів також мають право купувати іноземну валюту за гривні, одержані від надання в Україні послуг у сфері страхової діяльності, з метою її переказу на рахунок юридичної особи - нерезидента, інтереси якої представляє на території України це представництво.

85. Страховики, МТСБУ, постійні представництва страхових (перестрахових) брокерів-нерезидентів, страхових (перестрахових) брокерів-резидентів здійснюють валютні операції в страховій діяльності в межах вимог/норм, визначених у розділі VIII цього Положення.

86. Резиденти [крім страховиків, МТСБУ, постійних представництв страхових (перестрахових) брокерів-нерезидентів, страхових (перестрахових) брокерів-резидентів] можуть здійснювати купівлю іноземної валюти / перекази на користь нерезидентів для здійснення розрахунків за операціями у сфері страхування (сплати страхових платежів, внесків, премій, відшкодування шкоди, збитків) у порядку здійснення поточних валютних

операцій / валютних операцій, пов'язаних із рухом капіталу, відповідно до вимог цього Положення та інших нормативно-правових актів Національного банку.

ІХ. Ліміти

87. Резиденти здійснюють купівлю іноземної валюти / переказ коштів в іноземній валюті/гривні за кордон / на поточний рахунок нерезидента - юридичної особи, відкритий в Україні (крім інвестиційного рахунку), з дотриманням лімітів, визначених у пунктах 88, 89, 90¹ розділу ІХ цього Положення.

(пункт 87 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 09.07.2019 р. N 91, у редакції постанови Правління Національного банку України від 09.09.2019 р. N 113, із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 13.07.2021 р. N 80)

88. Фізичній особі - резиденту дозволяється здійснювати валютні операції з переказу коштів з України / на поточні рахунки нерезидентів - юридичних осіб, відкриті в Україні (крім інвестиційних рахунків), з метою виконання власних зобов'язань перед нерезидентом за договором страхування життя / зі здійснення інвестиції за кордон / розміщення коштів на власному рахунку за межами України / надання нерезиденту позики (поворотної фінансової допомоги) в іноземній валюті протягом календарного року на загальну суму, що не має перевищувати в сукупності 200000 євро включно (еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті / гривні за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком на дату здійснення відповідної операції).

(абзац перший пункту 88 із змінами, внесеними згідно з постановами Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35, від 12.12.2019 р. N 149, від 03.02.2021 р. N 14)

Ліміт, передбачений в абзаці першому пункту 88 розділу ІХ цього Положення, поширюється на валютні операції фізичних осіб за умови, що ці операції здійснюються фізичними особами для власних потреб та не пов'язані з їх підприємницькою діяльністю.

88¹. Фізичній особі - резиденту дозволяється здійснювати інвестицію за кордон також за участю резидента-інвестиційної фірми, яка діє від свого імені (від імені цієї фізичної особи) за дорученням і за рахунок цієї фізичної особи (далі в цьому розділі - інвестиційна фірма), шляхом переказу коштів в іноземній валюті з власного поточного рахунку такої фізичної особи в банку на поточний рахунок інвестиційної фірми, відкритому в цьому самому банку (на рахунок обліку кредиторської заборгованості за розрахунками за цінними паперами для клієнтів інвестиційної фірми, яка є банком), з подальшим переказом їх за призначенням із поточного (кореспондентського) рахунку інвестиційної фірми за кордон/на поточні рахунки нерезидентів - юридичних осіб, відкриті в Україні (крім інвестиційних рахунків), із дотриманням ліміту, передбаченого в абзаці першому пункту 88 розділу ІХ цього Положення.

(розділ ІХ доповнено пунктом 88¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 62, пункт 88¹ із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

89. Резиденту (юридичній особі / фізичній особі - підприємцю) дозволяється здійснювати валютні операції з метою здійснення його господарської діяльності з переказу коштів з

України / на поточні рахунки нерезидентів - юридичних осіб, відкриті в Україні (крім інвестиційних рахунків), уключаючи переказ коштів з метою придбання резидентом цінних паперів іноземного емітента, облігацій зовнішньої державної позики України, протягом календарного року на загальну суму, що не має перевищувати в сукупності 2000000 євро включно (еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті / гривні за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком на дату здійснення відповідної операції).

(пункт 89 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 09.09.2019 р. N 113)

90. Ліміт, передбачений у пункті 89 розділу IX цього Положення, не поширюється на такі операції резидентів (юридичних осіб / фізичних осіб - підприємців):

1) власні операції банків;

2) поточні валютні операції (крім операцій за договорами дарування, зі сплати премій, бонусів, призів, матеріальної допомоги);

3) операції, пов'язані з виконанням зобов'язань за гарантіями, поруками, заставою, а також операції з відшкодування резидентом-боржником коштів нерезиденту-гаранту (поручителю), який виконав забезпечене гарантією/порукою зобов'язання резидента-боржника перед нерезидентом - кредитором. Виключення, передбачене в підпункті 3 пункту 90 розділу IX цього Положення, застосовується за умови, якщо операції, пов'язані із виконанням основного зобов'язання за відповідним договором, забезпеченого гарантією, порукою, заставою, належать до переліку операцій, на які згідно з підпунктами 1, 2, 3¹, 4 - 11 пункту 90 розділу IX цього Положення не поширюється ліміт, передбачений у пункті 89 розділу IX цього Положення;

(підпункт 3 пункту 90 у редакції постанови Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 62)

3¹) операції з відшкодування резидентом-боржником коштів нерезиденту - гаранту (поручителю), який виконав забезпечене гарантією/порукою зобов'язання резидента-боржника перед резидентом-кредитором;

(пункт 90 доповнено підпунктом 3¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 62)

4) операції, пов'язані з виконанням зобов'язань за фінансовими аграрними розписками, лізингом, факторингом, операціями страхування/перестрахування, договорами оренди, найму;

5) операції з виконання боргових зобов'язань перед нерезидентами, за залученими резидентами кредитами, позиками (поворотною фінансовою допомогою), уключаючи операції, що здійснюються через рахунки резидентів-позичальників, відкриті за кордоном [повернення суми одержаного(ої) резидентом-позичальником кредиту (позики / поворотної фінансової допомоги) з урахуванням сплати процентів за користування кредитом/позикою та інших визначених у відповідному договорі (кредитному договорі / договорі позики) платежів, що підлягають сплаті на користь кредитора/позикодавця];

(підпункт 5 пункту 90 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 27.04.2020 р. N 57)

5¹) операції емітента-резидента з виплати доходу та погашення боргових цінних паперів, розміщених ним за кордоном, відповідно до умов розміщення цих боргових цінних паперів (проспекту цінних паперів, рішення про емісію цінних паперів та/або інших документів, що підтверджують умови розміщення цінних паперів), а також інші операції емітента-резидента, що здійснюються у зв'язку з розміщенням ним таких боргових цінних паперів;

(пункт 90 доповнено підпунктом 5¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 23.04.2021 р. N 34)

6) операції з повернення іноземному інвестору іноземної інвестиції, а також прибутків, доходів та інших коштів, одержаних іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні. Такі операції документально підтверджуються відповідно до вимог пункту 71 розділу VI цього Положення;

(підпункт 6 пункту 90 у редакції постанов Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35, від 09.09.2019 р. N 113)

6¹) операції з продажу нерезидентом об'єкта його власності в Україні, а також отримання за ним прибутків, доходів та інших коштів. Це виключення застосовується за умови, що за такими операціями нерезидента в банку наявне документальне підтвердження, аналогічне за змістом до документального підтвердження для аналогічних операцій іноземного інвестора, визначеного пунктом 71 розділу VI цього Положення;

(пункт 90 доповнено підпунктом 6¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 09.09.2019 р. N 113)

7) операції, які здійснюються з МФО або на їх користь;

(підпункт 7 пункту 90 у редакції постанови Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

8) операції у випадках, передбачених у міжнародному договорі України;

9) операції за угодою про розподіл продукції з переказу коштів на користь іноземного інвестора за угодою про розподіл продукції (представництва іноземного інвестора за угодою про розподіл продукції на території України) в гривні, іноземній валюті, що здійснюються на території України та/або за кордон;

(підпункт 9 пункту 90 у редакції постанови Правління Національного банку України від 19.10.2020 р. N 142)

10) переказ гарантійного забезпечення для участі в торгах (тендері, аукціоні), що передбачають поставку товарів (продукції, робіт, послуг, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав, призначених для продажу / оплатної передачі);

11) переказ коштів юридичними особами-резидентами на рахунки власних філій, представництв та інших відокремлених підрозділів без створення юридичної особи, відкритих за кордоном, крім тих, що відкриті в державі (юрисдикції), зазначеній у пункті 14³ розділу I цього Положення;

(пункт 90 доповнено підпунктом 11 згідно з постановою Правління Національного банку України від 27.06.2019 р. N 86,

підпункт 11 пункту 90 у редакції постанови Правління
Національного банку України від 19.10.2020 р. N 142)

12) операції, що здійснюються з поточного (кореспондентського) рахунку інвестиційної фірми у випадку, визначеному в пункті 88¹ розділу IX цього Положення, за умови дотримання ліміту, визначеного в абзаці першому пункту 88 розділу IX цього Положення, згідно з вимогами цього Положення.

(пункт 90 доповнено підпунктом 12 згідно з постановою
Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 62,
підпункт 12 пункту 90 із змінами, внесеними згідно з постановою
Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

90¹. Резиденту (юридичній особі / фізичній особі - підприємцю) дозволяється протягом одного дня здійснювати валютні операції з купівлі безготівкової іноземної валюти без підтвердження наявності підстав/зобов'язань для їх проведення на загальну суму, що не має перевищувати в сукупності 100000 євро включно (еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті за офіційним курсом гривні до іноземних валют, установленим Національним банком на дату здійснення відповідної операції).

(розділ IX доповнено пунктом 90¹ згідно з постановою
Правління Національного банку України від 13.07.2021 р. N 80)

91. Пункт 91 виключено

(пункту 91 із змінами, внесеними згідно з постановою
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35,
виключено згідно з постановою Правління
Національного банку України від 09.09.2019 р. N 113)

92. Пункт 92 виключено

(пункт 92 у редакції постанови Правління
Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35,
виключено згідно з постановою Правління
Національного банку України від 09.09.2019 р. N 113)

93. Пункт 93 виключено

(пункт 93 із змінами, внесеними згідно з постановами
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35,
від 07.05.2019 р. N 66,
виключено згідно з постановою Правління
Національного банку України від 09.07.2019 р. N 91)

93¹. Пункт 93¹ виключено

(розділ IX доповнено пунктом 93¹ згідно з постановою
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35,
пункт 93¹ виключено згідно з постановою Правління
Національного банку України від 09.07.2019 р. N 91)

94. Банк зобов'язаний здійснювати валютні операції резидентів, на які поширюються ліміти, визначені в пунктах 88, 89, 90¹ розділу IX цього Положення (далі в цьому розділі - Валютні операції), з використанням АІС "Е-ліміти".

(абзац перший пункту 94 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 13.07.2021 р. N 80)

Валютною операцією у випадку, визначеному в пункті 88¹ розділу IX цього Положення, з метою застосування в розділі IX цього Положення вважається валютна операція з переказу коштів, отриманих інвестиційною фірмою від фізичної особи - резидента (ініціатора Валютної операції) для здійснення цією фізичною особою інвестиції за кордон, із поточного рахунку інвестиційної фірми (із власного кореспондентського рахунку, якщо інвестиційною фірмою є банк) за кордон / на поточні рахунки нерезидентів - юридичних осіб, відкриті в Україні (крім інвестиційних рахунків). Інформація про таку Валютну операцію надсилається банком до Національного банку засобами АІС "Е-ліміти" як інформація про валютну операцію фізичної особи-резидента для перевірки ліміту цієї особи та внесення інформації про Валютну операцію до АІС "Е-ліміти" із метою дотримання цією особою ліміту, визначеного в абзаці першому пункту 88 розділу IX цього Положення, згідно з вимогами цього Положення.

(пункт 94 доповнено абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 62, абзац другий пункту 94 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

95. Резидент (ініціатор Валютної операції) для проведення Валютної операції має звернутися до банку, у якому він має відкритий власний поточний рахунок, та подати відповідні документи, що підтверджують Валютну операцію.

Ініціатором Валютної операції у випадку, визначеному в пункті 88¹ розділу IX цього Положення, вважається фізична особа - резидент, що користується послугами інвестиційної фірми з метою здійснення інвестиції за кордон. Документи, що підтверджують таку Валютну операцію, можуть подаватися до банку фізичною особою - резидентом (ініціатором Валютної операції) та/або інвестиційною фірмою.

(пункт 95 доповнено абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 62, абзац другий пункту 95 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

96. Документи, зазначені в пункті 95 розділу IX цього Положення, можуть не подаватися в разі розміщення резидентом коштів на власному рахунку за межами України, а також у випадках, визначених у пункті 5 розділу I та пункті 90¹ розділу IX цього Положення.

(пункт 96 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 13.07.2021 р. N 80)

97. Банк за умови відповідності поданих резидентом (ініціатором, інвестиційною фірмою) документів (інформації) вимогам законодавства України до проведення Валютної операції надсилає до Національного банку запит в електронному вигляді засобами АІС "Е-ліміти" для перевірки ліміту клієнта та внесення інформації про Валютну операцію до АІС "Е-ліміти".

(пункт 97 із змінами, внесеними згідно з постановами Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 62, від 29.06.2021 р. N 63)

98. Запит, зазначений в пункті 97 розділу IX цього Положення, має містити таку інформацію:

1) відомості щодо резидента (ініціатора Валютної операції):

прізвище, ім'я, по батькові (за наявності), реєстраційний номер облікової картки платника податків (крім фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовляються від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків та повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті / запис в електронному безконтактному носії або в паспорті проставлено слово "відмова"), серія (за наявності) та номер паспорта, дата народження - для резидентів - фізичних осіб;

повне найменування, ідентифікаційний код юридичної особи за Єдиним державним реєстром підприємств та організацій України (код за ЄДРПОУ) - для резидентів - юридичних осіб;

2) відомості щодо мети проведення Валютної операції резидента (не зазначається за операціями, визначеними в пункті 90¹ розділу IX цього Положення):

(абзац перший підпункту 2 пункту 98 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 13.07.2021 р. N 80)

розміщення коштів на власному рахунку за межами України;

здійснення інвестиції за кордон;

надання нерезиденту позики, кредиту, поворотної фінансової допомоги;

інша Валютна операція, що не зазначена в абзацах другому - четвертому підпункту 2 пункту 98 розділу IX цього Положення (у такому разі банк у довільній формі засобами АІС "Е-ліміти" додатково вносить коротку загальну інформацію про мету цієї Валютної операції);

3) відомості щодо суми Валютної операції:

найменування іноземної валюти / гривні, у якій здійснюється переказ (за операціями, визначеними в пунктах 88, 88¹, 89 розділу IX цього Положення);

(абзац другий підпункту 3 пункту 98 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 13.07.2021 р. N 80)

сума операції в одиниці цієї іноземної валюти / гривні (за операціями, визначеними в пункті 90¹ розділу IX цього Положення);

(абзац третій підпункту 3 пункту 98 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 13.07.2021 р. N 80)

4) відомості щодо отримувача переказу коштів та реквізитів його рахунку (не зазначається за операціями, визначеними в пункті 90¹ розділу IX цього Положення):

(абзац перший підпункту 4 пункту 98 із змінами, внесеними згідно з постановами Правління Національного банку України від 27.04.2020 р. N 57, від 13.07.2021 р. N 80)

найменування / прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) отримувача переказу;

країна місцезнаходження / постійного місця проживання отримувача переказу;

найменування та країна місцезнаходження банку / іноземної фінансової установи, де відкрито рахунок отримувача переказу.

(абзац четвертий підпункту 4 пункту 98 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 27.04.2020 р. N 57)

98¹. Банк у випадку, визначеному в пункті 88¹ розділу IX цього Положення, під час заповнення інформації до запиту, зазначеному в пункті 97 розділу IX цього Положення, має врахувати таке:

1) у відомостях щодо резидента (ініціатора Валютної операції) зазначаються відомості щодо фізичної особи - резидента (ініціатора Валютної операції), що користується послугами інвестиційної фірми з метою здійснення інвестиції за кордон;

(підпункт 1 пункту 98¹ із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

2) у відомостях щодо мети проведення Валютної операції резидента - здійснення інвестиції за кордон;

3) у відомостях щодо суми Валютної операції - сума коштів, що переказується з поточного/кореспондентського рахунку інвестиційної фірми та була отримана ним від фізичної особи - резидента (ініціатора Валютної операції) для здійснення інвестиції за кордон;

(підпункт 3 пункту 98¹ із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

4) у відомостях щодо отримувача переказу коштів та реквізитів його рахунку - відомості щодо особи (отримувача), на рахунок якої здійснюється переказ із поточного/кореспондентського рахунку інвестиційної фірми.

(підпункт 4 пункту 98¹ із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

(розділ IX доповнено пунктом 98¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 62)

99. Національний банк в автоматизованому порядку на підставі поданого банком запиту в разі відповідності Валютної операції встановленому ліміту вносить інформацію про Валютну операцію до АІС "Е-ліміти" та надсилає відповідне повідомлення до банку засобами АІС "Е-ліміти" з інформацією про зменшення загальної суми, встановленої лімітом для резидента, на суму Валютної операції (далі в цьому розділі - Повідомлення).

Датою (днем) і номером отримання банком Повідомлення є дата (день) і номер облікового запису в АІС "Е-ліміти" про надсилання Повідомлення.

100. Банк має право здійснити Валютну операцію, на яку поширюються ліміти, визначені в пунктах 88, 88¹, 89 розділу IX цього Положення, виключно після отримання від Національного банку засобами АІС "Е-ліміти" Повідомлення та не пізніше наступного робочого дня після дня отримання банком цього Повідомлення.

Банк має право здійснити Валютну операцію, на яку поширюється ліміт, визначений в пункті 90¹ розділу IX цього Положення, виключно після отримання від Національного банку

засобами АІС "Е-ліміти" Повідомлення та не пізніше дня отримання банком цього Повідомлення.

(пункт 100 у редакції постанови Правління
Національного банку України від 13.07.2021 р. N 80)

101. Національний банк не вносить інформацію про Валютну операцію до АІС "Е-ліміти" та не надсилає Повідомлення до банку, від якого надійшов відповідний запит, у разі, якщо Валютна операція не відповідає лімітам, установленим у пунктах 88, 89, 90¹ розділу ІХ цього Положення. Банку забороняється проводити Валютну операцію у разі не надходження до банку Повідомлення.

(пункт 101 із змінами, внесеними згідно з постановою
Правління Національного банку України від 13.07.2021 р. N 80)

102. Національний банк анулює Повідомлення шляхом унесення відомостей до АІС "Е-ліміти" на підставі поданого електронного запиту до АІС "Е-ліміти" банком, якому надсилалося раніше це Повідомлення:

1) у разі виявлення технічних помилок у запиті банку, що надсилався для перевірки ліміту клієнта та внесення інформації про Валютну операцію до АІС "Е-ліміти". Подання банком електронного запиту до АІС "Е-ліміти" для анулювання Повідомлення в такому разі дозволяється до моменту проведення Валютної операції, зазначеної у відповідному запиті;

2) якщо Валютна операція, про яку банк надсилав запит до АІС "Е-ліміти" та отримав Повідомлення, не була проведена. Банк у такому разі зобов'язаний надіслати електронний запит до АІС "Е-ліміти" для анулювання Повідомлення не пізніше другого робочого дня після дня отримання Повідомлення;

3) у разі повернення переказу, за яким було отримано банком Повідомлення. Подання банком електронного запиту до АІС "Е-ліміти" для анулювання Повідомлення здійснюється в такому разі протягом п'яти робочих днів із дня отримання від резидента (ініціатора Валютної операції) письмової заяви (листа) про повернення платежу.

103. Інформація про надсилання Національним банком Повідомлення або його анулювання доводиться до відома банку шляхом надання доступу банку до відповідних відомостей в АІС "Е-ліміти".

104. Банк доводить до відома резидента - ініціатора Валютної операції інформацію про надсилання Національним банком Повідомлення або його анулювання шляхом надання інформації такому резиденту з АІС "Е-ліміти", яка містить відомості про цього резидента, Валютну операцію (мету, суму цієї операції, отримувача переказу), дату (день) і номер отримання банком Повідомлення та (у разі анулювання) причини анулювання Повідомлення.

105. Надсилання, анулювання Повідомлення Національний банк здійснює безкоштовно.

106. Резидент (ініціатор Валютної операції) має право звернутися до банку, якому надсилалося Повідомлення про Валютну операцію, з письмовим запитом (уключаючи запит у вигляді електронного документа) за підписом цього резидента (для юридичних осіб - за підписом уповноваженої особи) для отримання інформації з АІС "Е-ліміти" щодо отримання Повідомлення та/або його анулювання. Резидент створює електронний підпис до запиту у вигляді електронного документа відповідно до вимог Положення про застосування електронного підпису в банківській системі України, затвердженого [постановою Правління Національного банку України від 14 серпня 2017 року N 78](#).

Банк за письмовим запитом резидента зобов'язаний надати інформацію з АІС "Е-ліміти" протягом п'яти робочих днів із дня отримання такого запиту. Запит резидента на отримання інформації з АІС "Е-ліміти" підлягає зберіганню в банку.

Х. Умови, порядок, особливості здійснення операцій за поточними, вкладними (депозитними) рахунками клієнтів банків

(назва розділу Х у редакції постанови Правління Національного банку України від 27.12.2019 р. N 163)

107. Клієнти банків (резиденти та нерезиденти) для здійснення операцій в іноземній валюті / гривнях можуть використовувати залежно від діяльності поточні рахунки:

- 1) суб'єктів господарювання - резидентів (юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців);
- 2) фізичних осіб (резидентів та нерезидентів) для власних потреб;
- 3) фізичних осіб для провадження незалежної професійної діяльності;
- 4) офіційних представництв;
- 5) представництв юридичних осіб - нерезидентів, які не займаються підприємницькою діяльністю (уключаючи представництва іноземних банків), установ (груп управління програмами або проектами міжнародної технічної допомоги);
- 6) установ міжнародних організацій;
- 7) постійних представництв;
- 7¹) представництв іноземних інвесторів за угодами про розподіл продукції на території України;

(пункт 107 доповнено підпунктом 7¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 19.10.2020 р. N 142)

- 8) юридичних осіб - нерезидентів;
- 9) іноземних інвесторів (інвестиційні рахунки).

108. Зарахування коштів в іноземній валюті на поточні рахунки клієнтів здійснюється банками через розподільчі рахунки у визначених цим Положенням випадках. Зарахування банківських металів на рахунки клієнтів здійснюється банками без використання розподільчих рахунків.

109. За поточними рахунками в іноземній валюті суб'єктів господарювання - резидентів (юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців) здійснюються операції, що не суперечать вимогам законодавства України, включаючи:

- 1) з готівковою іноземною валютою / чеками;
- 2) за зовнішньоекономічними контрактами (договорами, угодами). Здійснення розрахунків за торговельним зовнішньоекономічним договором (контрактом) за допомогою електронного платіжного засобу забороняється, крім випадків здійснення таких розрахунків за одним зовнішньоекономічним договором (контрактом) в один операційний день, операція за яким не перевищує незначний розмір;

3) з облігаціями зовнішньої державної позики;

3¹) з борговими цінними паперами, розміщеними емітентами-резидентами за кордоном, а також інші операції, що здійснюються у зв'язку з розміщенням таких боргових цінних паперів;

(пункт 109 доповнено підпунктом 3¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 23.04.2021 р. N 34)

4) з надання нерезиденту, одержання від нерезидента поворотної фінансової допомоги та її повернення з використанням рахунку нерезидента, відкритого в Україні та/або за кордоном;

(підпункт 4 пункту 109 у редакції постанови Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

4¹) за кредитними договорами / договорами позики з нерезидентами [переказ коштів за межі України для надання нерезиденту кредиту/позики; зарахування коштів, що надійшли із-за кордону як кредит, позика від нерезидента; повернення кредиту/позики з використанням рахунку нерезидента, відкритого в Україні та/або за кордоном (уключаючи проценти та інші платежі з обслуговування кредиту/позики, установлені кредитним договором / договором позики)];

(пункт 109 доповнено підпунктом 4¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

5) з повернення коштів нерезидентом, на користь якого такі кошти були переказані раніше;

6) на підставі договорів комісії, доручення, консигнації або агентських угод;

7) з отримання, переказу коштів гуманітарної допомоги в порядку, визначеному законодавством України;

8) із зарахування благодійних внесків від нерезидентів (уключаючи зарахування через їх представництва) та їх повернення, якщо це передбачено умовами договору;

9) із зарахування згідно з міжурядовими угодами та проектами технічної допомоги від юридичних осіб - нерезидентів та їх повернення, якщо це передбачено умовами угод та проектами технічної допомоги;

10) із зарахування від нерезидентів адвокатським та іншим компаніям-резидентам за справами, які перебувають у провадженні цих компаній згідно з їх статутною діяльністю та ліцензією на відповідну діяльність;

11) з переказу платежів, що мають обов'язковий характер, іноземним судовим, слідчим, арбітражним, нотаріальним та іншим повноважним органам (уключаючи сплату податків, зборів та інших обов'язкових платежів) в іноземних державах, витрат іноземних адвокатів у разі порушення судових або кримінальних справ за кордоном;

12) згідно з контрактом (договором, угодою) юридичній особі - резиденту, яка є агентом юридичної особи - нерезидента згідно з [Кодексом торговельного мореплавства України](#), для виплати капітану судна, що належить судновласнику-нерезиденту, на експлуатаційні потреби;

13) із здійснення іноземних інвестицій, повернення іноземних інвестицій, а також доходів, прибутків, інших коштів, одержаних від інвестиційної діяльності. Здійснення таких операцій з використанням електронного платіжного засобу забороняється;

14) з переказу з рахунків постійних представництв-нерезидентів в Україні, якщо в призначенні платежу стосовно коштів, що надійшли з-за кордону, зазначено, що ці кошти згідно з договором (контрактом, угодою) належать цьому резиденту;

15) з торгівлі валютними цінностями;

16) із виплати/повернення коштів на відрядження за кордон;

17) з отримання/повернення кредиту/позики (уключаючи проценти та інші платежі з обслуговування кредиту/позики) за кредитним договором / договором позики з банком / небанківською фінансовою установою;

(підпункт 17 пункту 109 у редакції постанови
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

18) з переказу/зарахування коштів з власного поточного/вкладного (депозитного) рахунку [уключаючи зарахування коштів у сумі процентів, нарахованих за залишком коштів на власному поточному та вкладному (депозитному) рахунках];

19) із зарахування коштів, переказаних з рахунку отримувача гуманітарної допомоги на рахунок набувача гуманітарної допомоги (уключаючи зарахування коштів у сумі процентів, нарахованих за залишком коштів, що надійшли на рахунок як гуманітарна допомога);

20) із переказу коштів на власний рахунок умовного зберігання (ескроу) та зарахування коштів, повернутих з власного рахунку умовного зберігання (ескроу);

21) із переказу коштів, що стосуються ведення спільної інвестиційної діяльності за участю нерезидента-інвестора без створення юридичної особи (переказані з рахунку для ведення спільної інвестиційної діяльності в разі припинення спільної діяльності / переказу на такий рахунок);

22) із переказу коштів за кордон за навчання, за участь у конференціях, виставках;

23) із переказу фізичним особам коштів, які отримані адвокатськими компаніями-резидентами України з-за кордону за дорученням фізичних осіб за справами, що перебувають у провадженні цих компаній згідно з їх статутною діяльністю;

24) із переказу коштів за кордон на ім'я фізичних осіб, які тимчасово перебувають за межами України в довгостроковому відрядженні або навчаються, як оплата праці (або як стипендія);

25) із переказу коштів, що спрямовуються до державного та місцевих бюджетів відповідно до законодавства України;

(підпункт 25 пункту 109 у редакції постанови
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

26) із переказу за межі України іноземної валюти для сплати вступних або членських внесків, що сплачуються як разові або періодичні внески для забезпечення поточної діяльності юридичних осіб - нерезидентів;

27) з розміщення в банках України коштів на умовах субординованого боргу / повернених цих коштів відповідно до договору;

28) із зарахування коштів, переказаних фізичною особою - резидентом на рахунок інвестиційної фірми за операціями, визначеними в пункті 88¹ розділу IX цього Положення, а також переказу інвестиційною фірмою коштів на рахунок фізичної особи - резидента за цими операціями.

(пункт 109 доповнено підпунктом 28 згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 62, підпункт 28 пункту 109 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

110. Зарахування коштів, зазначених у підпунктах 15 - 21, 25 та 27 пункту 109 розділу X цього Положення, здійснюється безпосередньо на поточні рахунки юридичних осіб - резидентів (крім коштів, що надходять з власних рахунків юридичних осіб - резидентів, відкритих за межами України). Зарахування інших надходжень здійснюється через розподільчий рахунок.

(пункт 110 із змінами, внесеними згідно з постановами Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35, від 28.03.2019 р. N 52)

111. За поточними рахунками в іноземній валюті відокремлених підрозділів юридичних осіб - резидентів здійснюються операції:

- 1) із зарахування коштів за продані товари згідно із законодавством України;
- 2) із зарахування коштів, переказаних юридичною особою, яка створила відокремлений підрозділ;
- 3) з переказу коштів на оплату витрат на службові відрядження за кордон своїх працівників, а також з переказів, що стосуються забезпечення експлуатаційних потреб власних (орендованих, зафрахтованих) транспортних засобів під час їх перебування за межами України;
- 4) з переказу коштів на купівлю товарів, призначених для власного споживання, за контрактами (договорами) з нерезидентами.

Кошти, одержані за товар в іноземній валюті, після зарахування на поточний рахунок відокремленого підрозділу протягом п'яти робочих днів (уключаючи день зарахування коштів на поточний рахунок відокремленого підрозділу) переказуються в повному обсязі на поточний рахунок юридичної особи, якій належить цей відокремлений підрозділ (через розподільчий рахунок, відкритий банком для цієї юридичної особи) і не використовуються на інші цілі, передбачені підпунктами 3 - 4 пункту 111 розділу X цього Положення.

112. Кошти з поточного рахунку в іноземній валюті відокремленого підрозділу юридичної особи, яка отримала ліцензію Національного банку України на здійснення валютних операцій, можуть бути використані для здійснення валютних операцій у межах повноважень, наданих відокремленому підрозділу юридичною особою, якій належить цей підрозділ.

(пункт 112 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

113. Зарахування коштів на поточний рахунок в іноземній валюті резидента фізичної особи - підприємця, відкритого як суб'єкту господарювання, та переказ таких коштів з цього рахунку здійснюється згідно з режимом поточного рахунку в іноземній валюті юридичної особи - резидента, зазначеним у пунктах 109 та 110 Розділу X цього Положення.

Переказ коштів в іноземній валюті з поточного рахунку резидента фізичної особи - підприємця, відкритого як суб'єкту господарювання, на поточний рахунок цієї фізичної особи в іноземній валюті, відкритий для власних потреб, забороняється (крім випадку, зазначеного в абзаці третьому пункту 113 розділу X цього Положення).

(абзац другий пункту 113 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 15.01.2021 р. N 3)

Залишок коштів з поточного рахунку в іноземній валюті фізичної особи - підприємця може бути переказаний на відкритий банком або вже діючий у цьому банку поточний рахунок в іноземній валюті фізичної особи для власних потреб у разі отримання банком інформації від контролюючих органів про припинення підприємницької діяльності цієї фізичної особи - підприємця та її перевірки в Єдиному державному реєстрі у вигляді безоплатного доступу через портал електронних сервісів / виявлення банком таких відомостей в Єдиному державному реєстрі та закриття банком поточного рахунку в іноземній валюті фізичної особи - підприємця.

(пункт 113 доповнено абзацом згідно з постановою Правління Національного банку України від 15.01.2021 р. N 3)

114. Кошти за поточним рахунком фізичної особи, яка провадить незалежну професійну діяльність, переказуються з рахунку / зараховуються на поточний рахунок відповідно до порядку, встановленого для поточних рахунків суб'єктів господарювання цим Положенням.

115. На окремі поточні рахунки в національній та іноземній валюті юридичних осіб - резидентів, які мають відповідні повноваження згідно із законодавством України, зараховуються кошти, що підлягають переходу у власність держави (конфісковані, безхазяйні, прийняті митними органами на зберігання у випадках, передбачених законодавством України, загублені або залишені в готелях, транспорті, театрах, інших громадських місцях, якщо за ними не звернувся їх власник протягом терміну, встановленого законодавством України, спадкові, подаровані державі). Операції за цими рахунками здійснюються відповідно до вимог законодавства України.

116. Переказ коштів із рахунків у національній валюті фізичних осіб - резидентів на рахунки фізичних осіб - нерезидентів забороняється, крім переказів на:

- 1) інвестиційні рахунки;
- 2) рахунки фізичних осіб - нерезидентів у разі добровільного виконання боржником - фізичною особою - резидентом рішення суду або рішень інших органів (посадових осіб), які підлягають примусовому виконанню;
- 3) рахунки фізичних осіб - нерезидентів у разі продажу ними власного майна на території України фізичній особі - резиденту, якщо це майно не є об'єктом іноземної інвестиції в Україну, а також надання цього майна в оренду;
- 4) рахунки, відкриті як фізичній особі - нерезиденту, у розмірі залишку коштів з рахунку цієї фізичної особи - резидента, до паспорта громадянина України / паспорта громадянина України для виїзду за кордон якої внесені відомості шляхом проставлення штампа / унесення інформації до безконтактного електронного носія про оформлення виїзду за кордон на постійне проживання (у зв'язку із закриттям цього рахунку фізичної особи - резидента);

(пункт 116 доповнено підпунктом 4 згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

5) рахунки фізичних осіб - нерезидентів у разі повернення фізичною особою - резидентом позики / поворотної фінансової допомоги відповідно до договору позики з нерезидентом (уключаючи проценти та інші платежі з обслуговування позики, установлені договором).

(пункт 116 доповнено підпунктом 5 згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

117. За поточними рахунками в національній валюті фізичних осіб - нерезидентів здійснюються такі операції:

1) з оплати праці, державної допомоги та соціальних виплат, які здійснюються за рахунок коштів фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, та матеріальної допомоги працівникам, відшкодування витрат власних коштів у відрядженні, виплати авторських гонорарів, премій, призів, одержаних від юридичної особи - резидента та представництва юридичної особи - нерезидента [уключаючи готівкові кошти, одержані в Україні як авторська винагорода, за умови пред'явлення авторського договору (договору про передачу права на використання твору)];

2) із отримання доходу (прибутку) від здійснення підприємницької діяльності на території України, переказаного з власного поточного рахунку, відкритого для здійснення підприємницької діяльності, після сплати податків, зборів та інших платежів, передбачених законодавством України;

3) із зарахування коштів, відшкодованих/спрямованих Фондом гарантування вкладів фізичних осіб (далі - Фонд), уповноваженої особи Фонду під час здійснення процедури ліквідації банку;

4) із відшкодування шкоди, заподіяної працівникам унаслідок каліцтва;

5) із зарахування коштів у разі продажу ними власного майна на території України, якщо це майно не є об'єктом іноземної інвестиції в Україну, а також за надання цього майна в оренду;

5¹) із отримання дивідендів за корпоративними правами, процентних доходів за цінними паперами та інших доходів (прибутків) за об'єктами права власності в Україні, що не пов'язані з їх відчуженням, продажем, ліквідацією, зменшенням статутного капіталу;

(пункт 117 доповнено підпунктом 5¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 09.09.2019 р. N 113)

6) з одержання в порядку спадкування;

7) із зарахування/переказу коштів на підставі рішень судів або рішень інших органів (посадових осіб), які підлягають примусовому виконанню;

8) із переказу коштів з метою відшкодування витрат судовим, слідчим, нотаріальним та іншим повноважним органам;

9) пов'язані зі сплатою податків і зборів та поверненням надлишково сплачених сум податків і зборів;

10) пов'язані зі сплатою членських внесків, страхових платежів (внесків, премій) та отриманням страхової виплати (відшкодування);

(підпункт 10 пункту 117 у редакції постанови Правління Національного банку України від 27.04.2020 р. N 57)

11) із переказу/зарахування коштів з власних поточних і вкладних (депозитних) рахунків, відкритих для власних потреб [уключаючи отримання у сумі процентів, нарахованих за залишком коштів на власному поточному та вкладному (депозитному) рахунках];

12) із зарахування коштів, переказаних із власних інвестиційних рахунків / із переказу коштів на власний інвестиційний рахунок;

(підпункт 12 пункту 117 у редакції постанови
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

13) із зарахування коштів, переказаних із поточного рахунку іншої фізичної особи - нерезидента;

14) із переказу на поточний або вкладний (депозитний) рахунок іншої фізичної особи;

15) з торгівлі валютними цінностями;

15¹) розрахунки за деривативними контрактами;

(пункт 117 доповнено підпунктом 15¹ згідно з постановою
Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

16) з готівковою національною валютою та чеками;

17) із зарахування/переказу коштів, що були раніше помилково (надмірно) переказані/зараховані. Зазначені кошти зараховуються/переказуються в сумі, що не перевищує раніше переказану/зараховану;

18) пов'язані з розміщенням/поверненням коштів у банках України на умовах субординованого боргу та які враховуються до капіталу банку;

19) з переказу благодійного внеску на поточний рахунок благодійної організації;

20) за ощадними сертифікатами банку, у якому відкритий цей рахунок, а також за операціями від погашення успадкованих ощадних сертифікатів і процентів за ними;

(підпункт 20 пункту 117 із змінами, внесеними згідно з постановами
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35,
від 29.06.2021 р. N 63)

21) отримання коштів за договором дарування;

22) переказу з метою здійснення розрахунків за оренду, купівлю товарів, отримання послуг, робіт на території України;

23) отримання коштів у результаті ліквідації юридичних осіб;

24) пов'язані з наданням поворотної фінансової допомоги резидентам та її поверненням;

(пункт 117 доповнено підпунктом 24 згідно з постановою
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

25) із зарахування коштів, переказаних резидентом у рахунок повернення позики відповідно до договору позики між резидентом-позичальником та нерезидентом (уключаючи проценти та інші платежі з обслуговування позики, установлені договором);

(пункт 117 доповнено підпунктом 25 згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

26) з одержання споживчих кредитів на території України та їх повернення (уключаючи проценти та інші платежі з обслуговування споживчого кредиту, установлені договором);

(пункт 117 доповнено підпунктом 26 згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

27) з купівлі-продажу цінних паперів іноземних емітентів, обіг яких здійснюється на території України;

(пункт 117 доповнено підпунктом 27 згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

28) із зарахування залишку коштів відповідно до підпункту 4 пункту 116 розділу X цього Положення;

(пункт 117 доповнено підпунктом 28 згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

29) із зарахування коштів, отриманих власником рахунку у зв'язку з продажем його цінних паперів, нерухомості, корпоративних прав та інших об'єктів права власності в Україні, що не мають для власника рахунку статусу об'єктів іноземного інвестування в Україні, а також отримання власником рахунку за такими об'єктами доходів, прибутків та інших коштів;

(пункт 117 доповнено підпунктом 29 згідно з постановою Правління Національного банку України від 27.04.2020 р. N 57)

30) із зарахування залишку коштів з рахунку, відкритого як фізичній особі - підприємцю, у разі отримання інформації від контролюючих органів про припинення підприємницької діяльності цієї фізичної особи - підприємця та її перевірки в Єдиному державному реєстрі у вигляді безоплатного доступу через портал електронних сервісів / виявлення банком таких відомостей в Єдиному державному реєстрі та закриття поточного рахунку в національній валюті фізичної особи - підприємця.

(пункт 117 доповнено підпунктом 30 згідно з постановою Правління Національного банку України від 15.01.2021 р. N 3)

118. За поточними рахунками в іноземній валюті фізичних осіб - резидентів здійснюються такі операції, що не суперечать вимогам законодавства України, включаючи:

(абзац перший пункту 118 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

1) з готівковою іноземною валютою (унесення на рахунок, переказування на власний рахунок або рахунок родичів у межах України, переказування за межі України, виплата готівкою, крім виплати коштів, отриманих від нерезидентів як кредит, позика, поворотна фінансова допомога) та чеками;

(підпункт 1 пункту 118 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 27.12.2019 р. N 163)

2) із зарахування іноземної валюти, переказаної з-за кордону / переказування іноземної валюти за межі України;

(підпункт 2 пункту 118 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

3) пов'язані із зарахуванням на власний поточний (відкритий для власних потреб) або власний вкладний (депозитний) рахунок в іноземній валюті [уключаючи зарахування суми процентів, нарахованих за залишком коштів на власному поточному та вкладному (депозитному) рахунках] / із переказом з таких рахунків;

4) пов'язані з переказом на власний рахунок умовного зберігання (ескроу) в іноземній валюті з метою проведення розрахунків з нерезидентом-інвестором / поверненням з власного рахунку умовного зберігання (ескроу);

5) пов'язані з переказом у межах України на рахунок іншої фізичної особи - резидента / із зарахуванням від іншої фізичної особи (резидента або нерезидента) з їх власних поточних рахунків в іноземній валюті. Зазначені операції дозволено здійснювати виключно за умови, що надходження/переказування коштів на рахунок / з рахунку здійснюється від родичів/родичам;

6) виплата/повернення коштів на відрядження;

7) пов'язані зі здійсненням іноземних інвестицій в Україну (переказ з інвестиційного рахунку / рахунку умовного зберігання (ескроу) нерезидента-інвестора / на інвестиційний рахунок нерезидента-інвестора в Україні або на його рахунок в іноземному банку);

8) з торгівлі валютними цінностями;

9) пов'язані зі здійсненням маржинальної торгівлі;

10) з ощадними сертифікатами [ураховуючи зарахування коштів від погашення успадкованих ощадних сертифікатів і процентів за ними];

(підпункт 10 пункту 118 із змінами, внесеними згідно з постановами Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35, від 29.06.2021 р. N 63)

11) із казначейськими зобов'язаннями України та облігаціями внутрішньої державної позики України, номінованими в іноземній валюті;

(підпункт 11 пункту 118 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

12) із зарахування коштів, що помилково (надмірно) переказані з рахунку / повернення помилково (надмірно) отриманих коштів. Зазначені кошти переказуються з цього рахунку / зараховуються на цей рахунок у сумі, що не перевищує раніше отриману/переказану;

13) із зарахування коштів, переказаних власнику рахунку за дорученням юридичної особи - нерезидента через юридичну особу - резидента (посередника) на підставі укладених міжнародних угод, якими передбачено отримання фізичними особами - резидентами

гонорарів, премій, призів та інших виплат від нерезидентів України з-за кордону за використання їх творів, винаходів, відкриттів відповідно до законодавства України;

14) з одержання коштів у порядку спадкування та за договором дарування;

15) із зарахування коштів, переказаних на підставі рішень судів або рішень інших органів (посадових осіб), які підлягають примусовому виконанню;

16) із зарахування коштів, переказаних адвокатом, адвокатською компанією (об'єднанням), що за дорученням власника рахунку представляє його інтереси за кордоном у вирішенні справ, включаючи справи щодо спадщини, пенсії, аліментів, відшкодування заподіяної шкоди, страхового відшкодування;

17) із зарахування коштів, переказаних з рахунку резидента-посередника (повіреного, комісіонера) від іноземного інвестора за продаж власником рахунку цьому інвестору об'єкта інвестиційної діяльності в Україні. Зарахування коштів за такими операціями дозволяється у разі надходження коштів від іноземного інвестора з-за меж України;

18) із переказу коштів для розміщення в банках України на умовах субординованого боргу з подальшим урахуванням цих коштів до капіталу банку та їх повернення;

19) з одержання коштів у вигляді доходів, прибутків, інших коштів за операціями з цінними паперами іноземних емітентів, обіг яких здійснюється на території України;

19¹) із зарахування коштів, переказаних власнику рахунку резидентом-посередником у вигляді доходів, прибутків, інших коштів за операціями з цінними паперами іноземних емітентів, які надійшли із-за кордону та належать фізичній особі-резиденту (власнику рахунку);

(пункт 118 доповнено підпунктом 19¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 62)

20) із переказу коштів для погашення заборгованості за отриманим кредитом в іноземній валюті (включаючи проценти, комісійні, неустойку відповідно до законодавства України);

21) із переказу коштів кредитору для виконання зобов'язань за боржника за договором поруки;

22) із переказу коштів за межі України нерезиденту як відшкодування за виконане ним зобов'язання за гарантією, договором поруки;

23) із переказу коштів на рахунок резидента-посередника, який за дорученням власника рахунку або іноземного інвестора на підставі договору комісії або доручення здійснює купівлю-продаж об'єкта іноземної інвестиції в Україні, що належить іноземному інвестору;

23¹) із переказу коштів на рахунок інвестиційної фірми за операціями, визначеними в пункті 88¹ розділу IX цього Положення, а також зарахування коштів, переказаних із рахунку інвестиційної фірми за цими операціями;

(пункт 118 доповнено підпунктом 23¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 62, підпункт 23¹ пункту 118 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

24) з надання нерезиденту, одержання від нерезидента поворотної фінансової допомоги та її повернення з використанням рахунку нерезидента, відкритого в Україні та/або за кордоном;

(пункт 118 доповнено підпунктом 24 згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

25) за кредитними договорами / договорами позики з нерезидентами [надання нерезиденту-позичальнику позики шляхом переказу коштів за межі України; одержання власником рахунку кредиту, позики від нерезидента шляхом зарахування коштів, переказаних із-за кордону; повернення таких кредитів/позик із використанням рахунку нерезидента, відкритого в Україні та/або за кордоном (уключаючи проценти та інші платежі з обслуговування кредиту/позики, установлені кредитним договором / договором позики)];

(пункт 118 доповнено підпунктом 25 згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

26) із зарахування залишку коштів відповідно до абзацу третього пункту 113 розділу X цього Положення.

(пункт 118 доповнено підпунктом 26 згідно з постановою Правління Національного банку України від 15.01.2021 р. N 3)

119. За поточними рахунками в іноземній валюті фізичних осіб - нерезидентів здійснюються такі операції:

1) із переказу коштів за межі України та в Україну. Перекази за межі України також можуть здійснюватися з вкладного (депозитного) рахунку без проміжного зарахування на поточний рахунок;

(підпункт 1 пункту 119 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

2) із готівковою іноземною валютою (унесення власником рахунку, переказ на власний рахунок або рахунок родичів у межах України, переказування за межі України, виплата готівкою) та чеками;

3) із зарахування коштів з оплати праці (уключаючи доплати, надбавки, премії, інші заохочувальні та компенсаційні виплати) працівникам офіційних представництв, якщо такі працівники не є громадянами України або не проживають у ній постійно та акредитовані в Міністерстві закордонних справ України, а також відшкодування цим особам витрат власних коштів у відрядженні за кордоном;

4) із зарахування коштів за авторські гонорари, премії, призи;

5) із зарахування коштів, переказаних для забезпечення витрат на відрядження за кордон;

6) із зарахування коштів із власних поточних або вкладних (депозитних) рахунків, відкритих для власних потреб та переказу коштів на ці рахунки [уключаючи зарахування суми процентів, нарахованих за залишком коштів на власному поточному та вкладному (депозитному) рахунках];

7) із зарахування коштів у межах України іншою фізичною особою - нерезидентом / із переказу в межах України на поточний або вкладний (депозитний) рахунок іншої фізичної особи -

резидента або нерезидента. Зазначені операції дозволено здійснювати виключно за умови, що надходження/переказ коштів на рахунок / з рахунку здійснюється від родичів/родичам;

8) із зарахування коштів, переказаних із власних інвестиційних рахунків / із переказу коштів на власний інвестиційний рахунок;

9) за операціями з ощадними сертифікатами [ураховуючи кошти, що зараховуються як одержані від погашення успадкованих ощадних сертифікатів і процентів за ними];

(підпункт 9 пункту 119 із змінами, внесеними згідно з постановами
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35,
від 29.06.2021 р. N 63)

10) з торгівлі валютними цінностями;

10¹) розрахунки за деривативними контрактами;

(пункт 119 доповнено підпунктом 10¹ згідно з постановою
Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

11) із переказу коштів для розміщення в банках України на умовах субординованого боргу з подальшим урахуванням цих коштів до капіталу банку та їх повернення;

12) із переказу коштів на рахунок юридичної особи - резидента як сплати мита, зборів або застави / із повернення суми сплаченого мита, зборів або застави;

13) із зарахування коштів, переказаних на підставі рішень судів або рішень інших органів (посадових осіб), які підлягають примусовому виконанню;

14) із зарахування коштів, одержаних в порядку спадкування та за договором дарування;

15) із зарахування коштів, що помилково (надмірно) переказані з рахунку / повернення помилково (надмірно) отриманих коштів. Зазначені кошти переказуються з цього рахунку / зараховуються на цей рахунок у сумі, що не перевищує раніше отриману/переказану;

16) із переказу коштів для погашення заборгованості перед резидентом за кредитним договором, договором позики (уключаючи проценти та інші платежі з обслуговування кредиту, позики, установлені відповідним договором), а також для повернення поворотної фінансової допомоги, одержаної від резидента;

(підпункт 16 пункту 119 у редакції постанови Правління
Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

17) із переказу коштів кредитором для виконання зобов'язань за боржника за договором поруки;

18) із переказу за межі України нерезиденту як відшкодування за виконане ним зобов'язання за гарантією, договором поруки;

19) із переказу коштів для сплати мита, податків та інших обов'язкових платежів;

20) пов'язані з наданням резиденту поворотної фінансової допомоги та її поверненням;

(пункт 119 доповнено підпунктом 20 згідно з постановою
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

21) із зарахування коштів, переказаних резидентом у рахунок повернення позики відповідно до договору позики між резидентом-позичальником та нерезидентом (уключаючи проценти та інші платежі з обслуговування позики, установлені договором);

(пункт 119 доповнено підпунктом 21 згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

22) із зарахування коштів у розмірі залишку з рахунку цієї фізичної особи - резидента, до паспорта громадянина України / паспорта громадянина України для виїзду за кордон якої внесені відомості шляхом проставлення штампа / унесення інформації до безконтактного електронного носія про оформлення виїзду за кордон на постійне проживання;

(пункт 119 доповнено підпунктом 22 згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

23) із зарахування коштів, отриманих власником рахунку у зв'язку з продажем його цінних паперів, нерухомості, корпоративних прав та інших об'єктів права власності в Україні, що не мають для власника рахунку статусу об'єктів іноземного інвестування в Україні, а також отримання власником рахунку за такими об'єктами доходів, прибутків та інших коштів;

(пункт 119 доповнено підпунктом 23 згідно з постановою Правління Національного банку України від 27.04.2020 р. N 57)

24) розрахунки на території України за договорами страхування життя зі страховиками, що мають ліцензію Національного банку на здійснення валютних операцій, визначених у [пункті 3 частини другої статті 9 Закону про валюту](#);

(пункт 119 доповнено підпунктом 24 згідно з постановою Правління Національного банку України від 27.04.2020 р. N 57)

25) із зарахування залишку коштів відповідно до абзацу третього пункту 113 розділу X цього Положення.

(пункт 119 доповнено підпунктом 25 згідно з постановою Правління Національного банку України від 15.01.2021 р. N 3)

120. За поточними рахунками в національній валюті для здійснення розрахунків, пов'язаних з утриманням офіційного представництва, представництв юридичних осіб - нерезидентів, які не займаються підприємницькою діяльністю (уключаючи представництва іноземних банків), установ (груп управління програмами або проектами міжнародної допомоги та міжнародної технічної допомоги), а також для проведення добродійних акцій в Україні здійснюються такі операції:

1) з торгівлі іноземною валютою;

2) із зарахування коштів, отриманих посольством, консульством за надані консульські послуги, уключаючи кошти в готівковій формі;

3) із страхування в Україні майна та транспортних засобів представництва, а також життя і здоров'я його працівників, уключаючи виплати відшкодування;

4) із зарахування коштів, отриманих від продажу на території України майна, що належить представництву, та від надання майна в оренду;

5) для виплат готівкою витрат фізичним особам - резидентам, які уклали контракт (договір) з юридичною особою - нерезидентом про їх працевлаштування за межами України, пов'язаних з проїздом по території України в разі виїзду за її межі та повернення невикористаного залишку;

6) із зарахування коштів, переказаних у межах України з власного поточного або вкладного (депозитного) рахунку / переказу коштів на власний поточний або вкладний (депозитний) рахунок [уключаючи зарахування суми процентів, нарахованих за залишком коштів на власному поточному та вкладному (депозитному) рахунках];

(підпункт 6 пункту 120 у редакції постанови Правління
Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

7) із зарахування коштів відшкодування суми податку на додану вартість від купівлі представництвом на території України майна для власних потреб у національній валюті;

8) із зарахування коштів, отриманих на підставі рішень судів або рішень інших органів (посадових осіб), які підлягають примусовому виконанню;

9) із зарахування коштів, отриманих представництвом банку-нерезидента в Україні з кореспондентського рахунку цього банку-нерезидента в національній валюті, відкритого в банку України в порядку, установленому цим Положенням;

10) із зарахування коштів раніше помилково (надмірно) переказаних представництвом із цього рахунку, повернутих суб'єктами господарювання у зв'язку з невиконанням або частковим виконанням ними своїх зобов'язань за договорами, укладеними представництвом щодо оплати видатків, пов'язаних з його утриманням, від юридичних осіб - резидентів, що були раніше переказані представництвом із цього рахунку на їхню користь як благодійні внески / із переказу з цього рахунку помилково (надмірно) отриманих коштів. Зазначені кошти зараховуються на рахунок представництва / переказуються з цього рахунку в сумі, що не перевищує раніше переказану/отриману;

11) із переказу офіційним представництвом, представництвом юридичної особи - нерезидента та представництвом банку-нерезидента благодійних внесків на користь юридичних осіб - резидентів відповідно до законодавства України;

12) із переказу коштів на потреби, передбачені статутом міжнародної організації та її філій, що користуються імунітетом і дипломатичними привілеями, та статутом представництва юридичної особи - нерезидента;

13) із переказу коштів для впровадження організацією або установою (групою управління програмою чи проектом) програм і проектів міжнародної допомоги та міжнародної технічної допомоги;

14) із здійснення в Україні розрахунків, пов'язаних з утриманням представництва, організації або установи (уключаючи оплату праці, орендну плату, купівлю та утримання обладнання і транспортних засобів, ремонт будівлі чи приміщення представництва, установи, організації), а також виконання представницьких функцій;

(пункт 120 доповнено підпунктом 14 згідно з постановою
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

15) із зарахування коштів, отриманих від продажу іноземної валюти на валютному ринку України юридичною особою - нерезидентом, яка організовує процес фінансування

дипломатичних, консульських представництв, з метою забезпечення утримання офіційного представництва.

(пункт 120 доповнено підпунктом 15 згідно з постановою Правління Національного банку України від 09.09.2019 р. N 113)

121. Кошти з поточного рахунку можуть бути використані офіційним представництвом, представництвом юридичної особи - нерезидента, представництвом іноземного банку, організацією або установою (групою управління програмою чи проектом) для проведення добродійних акцій в Україні.

122. Поточний рахунок постійних представництв у національній валюті використовується відповідно до правил, установлених для поточних рахунків юридичних осіб - резидентів (уключаючи зарахування на рахунок процентів за залишком коштів на цьому рахунку), крім випадків купівлі іноземної валюти на валютному ринку України.

Здійснення інвестицій в Україну з цього виду рахунків забороняється.

Наявні кошти з поточного рахунку постійних представництв у національній валюті можуть бути використані постійним представництвом для купівлі на валютному ринку України іноземної валюти з метою її переказу тільки на:

1) рахунок юридичної особи - нерезидента, інтереси якої представляє на території України це представництво, на суму коштів:

отриманих під час здійснення в Україні операцій з купівлі-продажу товару, уключаючи отримані постійним представництвом страхового (перестрахового) брокера-нерезидента в разі здійснення в Україні операцій з купівлі-продажу послуг, передбачених [статтею 15 Закону України "Про страхування"](#);

(абзац другий підпункту 1 пункту 122 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

нарахованих і зарахованих процентів за розміщеними депозитами та за залишком коштів на цьому рахунку;

залишку на рахунку (після сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів) у разі припинення діяльності на території України, яке підтверджується відповідними документами;

2) власний поточний рахунок в іноземній валюті в банку України для використання на:

виплату коштів на відрядження за кордон та експлуатаційні витрати транспортних засобів, що виконують рейси за межі України;

(абзац другий підпункту 2 пункту 122 у редакції постанови Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

оплату участі в міжнародних симпозиумах, семінарах, конференціях, виставках і спортивних заходах за умови наявності відповідних документів, що підтверджують потребу здійснення зазначеної оплати.

122¹. Поточний рахунок представництва іноземного інвестора за угодою про розподіл продукції на території України в національній/іноземній валюті використовується:

- 1) відповідно до правил, установлених для поточних рахунків юридичних осіб - резидентів;
- 2) виключно для обслуговування діяльності, пов'язаної з реалізацією угод про розподіл продукції, з урахуванням вимог цього Положення та інших нормативно-правових актів Національного банку України.

(розділ X доповнено пунктом 122¹ згідно з постановою
Правління Національного банку України від 19.10.2020 р. N 142)

123. Розміщення коштів іноземними представництвами (уключаючи представництва іноземного інвестора за угодою про розподіл продукції на території України) на вкладних (депозитних) рахунках у банках України здійснюється з поточних рахунків цих представництв з подальшим поверненням коштів і нарахованих процентів на поточні рахунки цих представництв.

За вкладним (депозитним) рахунком іноземного представництва (уключаючи представництво іноземного інвестора за угодою про розподіл продукції на території України) можуть проводитися операції, пов'язані з реалізацією майнових прав на суму коштів, що зберігаються на вкладному (депозитному) рахунку, відповідно до договору застави.

Нараховані проценти (дохід в іншій формі) за вкладом (депозитом) іноземного представництва (уключаючи представництво іноземного інвестора за угодою про розподіл продукції на території України) відповідно до умов договору банківського вкладу можуть перераховуватися на поточний рахунок або зараховуватися на поповнення вкладу (депозиту).

(пункт 123 у редакції постанови Правління
Національного банку України від 27.12.2019 р. N 163)

124. За поточними рахунками в іноземній валюті офіційних представництв, представництв юридичних осіб - нерезидентів, які не займаються підприємницькою діяльністю (уключаючи представництва іноземних банків), установ (груп управління програмами або проектами міжнародної допомоги та міжнародної технічної допомоги) здійснюються операції, що не суперечать вимогам законодавства, включаючи:

- 1) з готівкою та чеками;
- 2) з торгівлі іноземною валютою;
- 3) із виплати/повернення коштів на відрядження за кордон;

(підпункт 3 пункту 124 із змінами, внесеними згідно з
постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

- 4) із зарахування коштів, переказаних з-за кордону на ім'я власника рахунку через банки (уключаючи кошти, переказані для виконання міжнародних програм або проектів технічної допомоги);
- 5) із зарахування коштів, переказаних у межах України відповідно до законодавства України;
- 6) із зарахування коштів у сумі процентів, нарахованих за залишком коштів на власному поточному рахунку;
- 7) надходження на користь власника рахунку, що не суперечать законодавству України;

8) з оплати праці (уключаючи доплати, надбавки, премії, інші заохочувальні та компенсаційні виплати) працівникам офіційних представництв, якщо такі працівники не є громадянами України / не проживають в ній постійно та акредитовані в Міністерстві закордонних справ України і працюють в Україні згідно з укладеними трудовими договорами (контрактами) шляхом переказу на рахунки цих осіб, відкриті в банках України або виплати готівкою;

9) із переказу коштів для здійснення остаточного розрахунку з фізичними особами - резидентами, які уклали контракт (договір) з юридичною особою - нерезидентом про їх працевлаштування за межами України;

10) із переказу коштів за межі України на рахунки юридичних осіб - нерезидентів згідно з контрактом (договором, угодою), що передбачає купівлю обладнання для виконання проєктів у рамках чинних міжнародних угод про гуманітарне та техніко-економічне співробітництво;

11) із переказу за межі України на рахунки відповідних органів іноземних держав та юридичних осіб, інтереси яких представляють в Україні ці представництва (також у разі закриття цього рахунку);

12) із переказу коштів на рахунок юридичної особи-резидента як благодійного внеску;

13) із зарахування коштів, переказаних у межах України з власного поточного або вкладного (депозитного) рахунку / переказу коштів на власний поточний або вкладний (депозитний) рахунок;

(підпункт 13 пункту 124 у редакції постанови
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

14) із переказу коштів за межі України на виконання зобов'язань щодо оплати товарів, необхідних для виконання покладених на представництво функцій.

(пункт 124 доповнено підпунктом 14 згідно з постановою
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

125. Офіційні представництва мають право використовувати готівкову іноземну валюту з поточних рахунків для оплати праці (уключаючи доплати, надбавки, премії, інші заохочувальні та компенсаційні виплати) працівникам, які не є громадянами України / не проживають в ній постійно та акредитовані в Міністерстві закордонних справ України і працюють в Україні згідно з укладеними трудовими договорами (контрактами) (за умови документального підтвердження розрахунку витрат).

126. За поточними рахунками в іноземній валюті постійних представництв здійснюються такі операції:

1) з готівкою та чеками;

2) з торгівлі іноземною валютою;

3) із виплати/повернення коштів на відрядження за кордон;

(підпункт 3 пункту 126 із змінами, внесеними згідно з постановою
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

4) із зарахування коштів, переказаних з-за кордону на ім'я власника рахунку через банки України;

5) із зарахування коштів, переказаних у межах України відповідно до законодавства України;

6) із зарахування коштів, переказаних у межах України з власного поточного або вкладного (депозитного) рахунку / переказу коштів на власний поточний або вкладний (депозитний) рахунок (уключаючи зарахування процентів, нарахованих за залишком коштів на власному поточному рахунку та вкладному (депозитному) рахунку);

(підпункт 6 пункту 126 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

7) із переказу на користь юридичної особи - резидента, якщо в призначенні платежу коштів, що надійшли з-за кордону, зазначено, що ці кошти згідно з договором (контрактом, угодою) належать цьому резиденту;

8) із переказу коштів на рахунок юридичної особи - резидента в банку як благодійного внеску;

9) із переказу коштів за межі України/в Україні на рахунки юридичних осіб - нерезидентів, інтереси яких представляють в Україні ці постійні представництва (також у разі закриття цього рахунку);

(підпункт 9 пункту 126 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 19.10.2020 р. N 142)

10) зарахування надходжень, отримання яких не суперечить законодавству України;

11) із переказу коштів для оплати участі в міжнародних симпозиумах, семінарах, конференціях, виставках і спортивних заходах.

(пункт 126 доповнено підпунктом 11 згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

127. За поточними рахунками в іноземній валюті юридичних осіб - нерезидентів здійснюються такі операції:

1) розрахунки з резидентами за експорт/імпорт товарів (продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав, призначених для продажу / оплатної передачі);

2) розрахунки з резидентами за договорами позики, що пов'язані з виконанням боргових зобов'язань перед власником рахунку за залученою резидентом-позичальником позикою (повернення позики, сплата процентів та інших платежів, установлених договором позики);

(підпункт 2 пункту 127 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

3) пов'язані зі здійсненням іноземних інвестицій в Україну та їх поверненням (уключаючи повернення прибутків, доходів, інших коштів, одержаних від інвестиційної діяльності іноземних інвесторів в Україні);

3¹) зарахування коштів, отриманих власником рахунку у зв'язку з продажем його цінних паперів, нерухомості, корпоративних прав та інших об'єктів права власності в Україні, що не мають для власника рахунку статусу об'єктів іноземного інвестування в Україні, а також отримання власником рахунку за такими об'єктами доходів, прибутків та інших коштів;

(пункт 127 доповнено підпунктом 3¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 09.09.2019 р. N 113)

3²) зарахування коштів, отриманих власником рахунку за операціями з погашення та виплати доходу за борговими цінними паперами, розміщеними емітентом-резидентом за кордоном, а також інші операції, що здійснюються у зв'язку з розміщенням емітентом-резидентом таких боргових цінних паперів;

(пункт 127 доповнено підпунктом 3² згідно з постановою Правління Національного банку України від 23.04.2021 р. N 34)

4) на підставі рішень судів або рішень інших органів (посадових осіб), які підлягають примусовому виконанню;

5) щодо сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів;

6) із переказу коштів з/на власних(і) рахунків(и) цього нерезидента, відкриті в банках України / за кордоном;

7) з розміщення вкладів (депозитів) та повернення коштів за такими операціями, уключаючи проценти за вкладами (депозитами), а також за залишками коштів на їхніх рахунках;

8) із переказу коштів з/на поточних(і) рахунків(и) інших нерезидентів - юридичних осіб в Україні;

9) із переказу коштів з/на рахунків(и) інших нерезидентів за кордоном;

10) із торгівлі іноземною валютою;

10¹) розрахунки за деривативними контрактами;

(пункт 127 доповнено підпунктом 10¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

11) із переказу коштів на/з поточний(ого) рахунок(ку), відкритий(ого) власному представництву в Україні;

12) із зарахування процентів, нарахованих за залишками коштів на власному інвестиційному рахунку;

13) із зарахування коштів, що були раніше помилково переказані з цього рахунку, а також повернення помилково отриманих коштів;

14) розрахунки з митними, податковими та іншими органами у випадках, передбачених законодавством України;

15) власника рахунку - номінального утримувача з цінними паперами відповідно до [Закону України "Про депозитарну систему України"](#);

15¹) пов'язані з наданням резиденту / отриманням від резидента поворотної фінансової допомоги та її поверненням;

(пункт 127 доповнено підпунктом 15¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

15²) одержання кредиту / позики за кредитним договором / договором позики з банком / небанківською фінансовою установою;

(пункт 127 доповнено підпунктом 15² згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

15³) із переказу коштів для погашення заборгованості перед резидентом за кредитним договором, договором позики (уключаючи проценти та інші платежі з обслуговування кредиту, позики, установлені відповідним договором);

(пункт 127 доповнено підпунктом 15³ згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

16) операції (перекази), що дозволені цим Положенням для здійснення з/на поточних(і) рахунків(и) резидентів на/з рахунки(ів) нерезидентів за кордоном.

128. За поточним рахунком у національній валюті юридичної особи - нерезидента здійснюються такі операції:

1) розрахунки з резидентами за експорт/імпорт товарів (продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав, призначених для продажу / оплатної передачі);

2) розрахунки з резидентами за договорами позики, що пов'язані з виконанням боргових зобов'язань перед власником рахунку за залученою резидентом-позичальником позикою (повернення позики, сплата процентів та інших платежів, установлених договором позики);

(підпункт 2 пункту 128 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

3) пов'язані зі здійсненням іноземних інвестицій в Україну та їх поверненням (уключаючи повернення прибутків, доходів, інших коштів, одержаних від інвестиційної діяльності іноземних інвесторів в Україні), а також зі здійсненням операцій з купівлі-продажу цінних паперів іноземних емітентів, обіг яких здійснюється на території України;

(підпункт 3 пункту 128 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

3¹) зарахування коштів, отриманих власником рахунку у зв'язку з продажем його цінних паперів, нерухомості, корпоративних прав та інших об'єктів права власності в Україні, що не мають для власника рахунку статусу об'єктів іноземного інвестування в Україні, а також отримання власником рахунку за такими об'єктами доходів, прибутків та інших коштів;

(пункт 128 доповнено підпунктом 3¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 09.09.2019 р. N 113)

3²) зарахування коштів, отриманих власником рахунку у зв'язку з продажем облігацій зовнішніх державних позик України;

(пункт 128 доповнено підпунктом 3² згідно з постановою Правління Національного банку України від 27.04.2020 р. N 57)

4) за гарантіями/поруками, що надаються власником рахунку та забезпечують виконання зобов'язань резидентів-боржників перед резидентами-кредиторами;

5) за гарантіями/поруками, що надаються власником рахунку та забезпечують виконання зобов'язань резидентів-боржників перед нерезидентами-кредиторами (за умови, що зобов'язання резидента-боржника, яке забезпечене гарантією/порукою, виникає із договорів/операцій, зазначених у підпунктах 1 - 3¹ пункту 128 розділу X цього Положення);

(підпункт 5 пункту 128 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 09.09.2019 р. N 113)

6) за гарантіями, що надаються резидентом-гарантом (уповноваженими установами) та забезпечують виконання зобов'язань резидентів-боржників перед власником рахунку (за умови, що зобов'язання резидента-боржника, яке забезпечене гарантією, виникає із договорів/операцій, зазначених у підпунктах 1 - 3¹ пункту 128 розділу X цього Положення);

(підпункт 6 пункту 128 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 09.09.2019 р. N 113)

7) пов'язані із задоволенням вимог власника рахунку як кредитора шляхом реалізації предмета застави за гривні або виплати власнику рахунку страхового відшкодування за договорами страхування на території України у разі невиконання резидентом-боржником своїх зобов'язань за відповідним договором (за умови, що права вимоги кредитора за зобов'язаннями резидента-боржника виникли з договорів/операцій, зазначених у підпунктах 1 - 3¹ пункту 128 розділу X цього Положення);

(підпункт 7 пункту 128 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 09.09.2019 р. N 113)

8) Фонду, уповноваженої особи Фонду, пов'язані із задоволенням вимог нерезидентів-кредиторів під час здійснення процедури ліквідації банку;

9) на підставі рішень судів або рішень інших органів (посадових осіб), які підлягають примусовому виконанню;

10) щодо сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів;

11) з переказу коштів з/на власних(і) рахунків(и) цього нерезидента, відкритих(і) в банках України та за кордоном;

12) із розміщення вкладів (депозитів) та повернення коштів за такими операціями, включаючи проценти за вкладами (депозитами), а також за залишками коштів на його рахунку(ах);

13) із переказу коштів з/на поточних(і) рахунків(и) інших нерезидентів - юридичних осіб в Україні;

14) із торгівлі валютними цінностями;

14¹) розрахунки за деривативними контрактами;

(пункт 128 доповнено підпунктом 14¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

15) з ліквідатором юридичної особи для задоволення вимог нерезидента-кредитора (власника рахунку) під час здійснення процедури ліквідації цієї юридичної особи;

16) перекази коштів на/з поточний(ого) рахунок(ку), відкритий(ого) власному представництву в Україні;

17) операцій номінальних утримувачів з цінними паперами відповідно до [Закону України "Про депозитарну систему України"](#);

18) зарахування процентів, нарахованих за залишками коштів на власному інвестиційному рахунку;

19) зарахування коштів, що були раніше помилково переказані з цього рахунку, а також повернення помилково отриманих коштів;

20) перекази митним, податковим та іншим органам у випадках, передбачених законодавством України;

20¹) пов'язані з наданням власником рахунку поворотної фінансової допомоги резидентам та її поверненням;

(пункт 128 доповнено підпунктом 20¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

20²) за договорами згідно з пунктом 14⁶ розділу I цього Положення;

(пункт 128 доповнено підпунктом 20² згідно з постановою Правління Національного банку України від 13.06.2019 р. N 77)

21) зі сплати послуг банку України, який обслуговує рахунок;

22) зарахування коштів, що перераховані з відкритого в банку України кореспондентського рахунку іноземного банку - депозитарію, що має рахунок у цінних паперах у Національному банку.

(пункт 128 доповнено підпунктом 22 згідно з постановою Правління Національного банку України від 27.06.2019 р. N 86)

129. Юридична особа - нерезидент здійснює операції, що не зазначені у пунктах 127, 128 розділу X цього Положення, через поточний рахунок постійного представництва цієї юридичної особи - нерезидента в Україні.

130. Банк з метою забезпечення функцій агента валютного нагляду за операціями його клієнта (юридичної особи - нерезидента), що визначені в пунктах 127 та 128 розділу X цього Положення, зобов'язаний попередньо зарахувати кошти, що надходять цьому клієнту, на розподільчий рахунок (крім коштів, одержаних за операціями з торгівлі іноземною валютою на валютному ринку України, переказаних з інших власних рахунків цього клієнта, у вигляді процентів, нарахованих за залишком коштів на рахунку клієнта).

Банку дозволяється переказувати кошти з розподільчого рахунку на поточний рахунок клієнта (юридичної особи - нерезидента) за умови наявності в банку документів (інформації), що підтверджують відповідність операції цього клієнта вимогам законодавства України, цього Положення. Банк зобов'язаний повернути кошти відправникові, якщо немає цих документів (інформації).

Строк обліку коштів, що надходять на користь клієнта (юридичної особи - нерезидента), на рахунку, зазначеному в абзаці першому пункту 130 розділу X цього Положення, не може перевищувати трьох робочих днів (не враховуючи день зарахування коштів на цей рахунок).

131. Режим поточного рахунку, відкритого Організації Об'єднаних Націй (далі - ООН) та спеціалізованим установам ООН, не обмежується жодним фінансовим контролем, правилами або мораторієм будь-якого виду відповідно до розділу 5 Конвенції ООН "Про привілеї та імунітети Об'єднаних Націй" від 13 лютого 1946 року та розділу 7 Конвенції ООН "Про привілеї та імунітети спеціалізованих установ" від 21 листопада 1947 року.

(пункт 131 у редакції постанови Правління
Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

132. Інвестиційний рахунок іноземного інвестора в національній валюті може використовуватися відповідно до законодавства України для здійснення:

- 1) іноземних інвестицій в Україну, повернення іноземних інвестицій, доходів, прибутків, інших коштів, одержаних іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні;
- 2) торгівлі іноземною валютою;
- 3) зарахування/переказу коштів з/на інших(і) рахунків(и) іноземного інвестора в Україні / за кордоном;
- 4) зарахування коштів, переказаних іншими нерезидентами з-за кордону / з поточних рахунків в Україні за дорученням власника інвестиційного рахунку для здійснення ним операцій, пов'язаних з його інвестиційною діяльністю в Україні;
- 5) операцій із зарахування коштів із вкладного (депозитного) рахунку іншого іноземного інвестора, відкритого в банку України, у зв'язку з відступленням цим іноземним інвестором на користь власника інвестиційного рахунку прав вимоги за договором банківського вкладу щодо виплати грошової суми (вкладу) та процентів на неї;
- 6) зарахування процентів, нарахованих за залишками коштів на власному інвестиційному рахунку;
- 7) зарахування коштів, що були раніше помилково переказані інвестором з цього рахунку;
- 8) розрахунків з митними, податковими та іншими органами у випадках, передбачених законодавством України;
- 9) розрахунків з резидентами (професійними учасниками ринків капіталу, суб'єктами оціночної діяльності, нотаріусами, повіреними, комісіонерами, іншими резидентами/нерезидентами) за товари (продукцію, послуги, роботи), що пов'язані зі здійсненням/поверненням іноземних інвестицій, включаючи утримання (обслуговування) об'єктів іноземного інвестування в Україні;

(підпункт 9 пункту 132 із змінами, внесеними згідно з постановою
Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

10) сплати послуг банку України, який обслуговує рахунок;

11) повернення помилково отриманих коштів;

12) операцій за договорами згідно з пунктом 14⁶ розділу I цього Положення;

(пункт 132 доповнено підпунктом 12 згідно з постановою Правління Національного банку України від 13.06.2019 р. N 77)

13) зарахування коштів, що перераховані з відкритого в банку України кореспондентського рахунку іноземного банку - депозитарію, що має рахунок у цінних паперах у Національному банку.

(пункт 132 доповнено підпунктом 13 згідно з постановою Правління Національного банку України від 27.06.2019 р. N 86)

133. Банк для здійснення валютного нагляду за операціями його клієнта - іноземного інвестора в національній валюті зобов'язаний попередньо зарахувати кошти в гривні (крім одержаних від продажу іноземної валюти на валютному ринку України, переказаних з власного інвестиційного рахунку / рахунку умовного зберігання (ескроу) / вкладного (депозитного) рахунку цього іноземного інвестора), що надходять цьому клієнту, на:

1) окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 1919 "Інша кредиторська заборгованість за операціями з банками" групи 191 "Кредиторська заборгованість за операціями з банками" розділу 19 "Кредиторська заборгованість за операціями з банками" класу 1 "Казначейські та міжбанківські операції" Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого [постановою Правління Національного банку України від 11 вересня 2017 року N 89](#) (зі змінами) (далі - рахунок 1919) - за операціями іноземного інвестора - іноземного банку;

2) розподільчий рахунок - за операціями іноземного інвестора - юридичної особи (крім іноземного банку);

3) окремий аналітичний рахунок балансового рахунку 2942 "Кошти в розрахунках фізичних осіб" групи 294 "Кошти в розрахунках фізичних осіб" розділу 29 "Кредиторська заборгованість і транзитні рахунки за операціями з клієнтами банку" класу 2 "Операції з клієнтами" Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого [постановою Правління Національного банку України від 11 вересня 2017 року N 89](#) (зі змінами) (далі - рахунок 2942) - за операціями іноземного інвестора - фізичної особи.

(абзац перший підпункту 3 пункту 133 у редакції постанови Правління Національного банку України від 02.03.2020 р. N 23)

Банку дозволяється переказувати кошти з цього рахунку на інвестиційний рахунок іноземного інвестора за умови наявності в банку документів (інформації), що підтверджують відповідність операції в національній валюті іноземного інвестора вимогам законодавства України, цього Положення. Банк зобов'язаний повернути кошти відправникові, якщо немає цих документів (інформації).

Строк обліку коштів у гривні, що надходять на користь іноземних інвесторів, на рахунок, зазначеному в підпунктах 1 - 3 пункту 133 розділу X цього Положення, не може перевищувати трьох робочих днів (не враховуючи день зарахування коштів на цей рахунок).

134. Інвестиційний рахунок іноземного інвестора в іноземній валюті може використовуватися відповідно до законодавства України для здійснення:

1) іноземних інвестицій в Україну, повернення іноземних інвестицій, доходів, прибутків, інших коштів, одержаних іноземним інвестором від інвестиційної діяльності в Україні;

- 2) торгівлі іноземною валютою;
- 3) зарахування/переказ коштів з/на інших(і) рахунків(и) іноземного інвестора в Україні / за кордоном;
- 4) зарахування коштів, переказаних іншими нерезидентами з-за кордону за дорученням власника інвестиційного рахунку для здійснення ним операцій, пов'язаних з інвестиційною діяльністю в Україні власника інвестиційного рахунку;
- 5) операцій із зарахування коштів із вкладного (деPOSITного) рахунку іншого іноземного інвестора, відкритого в банку в Україні, у зв'язку з відступленням цим іноземним інвестором на користь власника інвестиційного рахунку прав вимоги за договором банківського вкладу щодо виплати грошової суми (вкладу) та процентів на неї;
- 6) зарахування процентів, нарахованих за залишками коштів на власному інвестиційному рахунку;
- 7) зарахування коштів, що були раніше помилково переказані з цього рахунку;
- 8) розрахунків з митними органами у випадках, передбачених законодавством України;
- 9) повернення помилково отриманих коштів.

135. Іноземним інвесторам не дозволяється використовувати інвестиційні рахунки для здійснення операцій з надання резидентам кредитів, позик, поворотної фінансової допомоги, отримання від резидентів коштів у зв'язку з виконанням останніми боргових зобов'язань перед нерезидентами за кредитами, позиками (поворотною фінансовою допомогою). Такі операції можуть здійснюватися (за потреби) через інші поточні рахунки іноземного інвестора в Україні або його рахунки, відкриті за кордоном.

135¹. Банк з метою здійснення валютного нагляду за відповідністю операції клієнта-резидента з переказу коштів з його поточного рахунку в національній валюті на поточний рахунок нерезидента, відкритий у банку, має право (за потреби) попередньо зарахувати ці кошти в гривнях на рахунок 1919. Банк переказує кошти з рахунку 1919 на користь нерезидента за умови наявності в банку документів (інформації), що свідчать про правомірність платежу. Банк повертає кошти на поточний рахунок клієнта не пізніше третього робочого дня після дня ініціювання переказу коштів, якщо в банку немає цих документів (інформації).

(розділ X доповнено пунктом 135¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

135². Банк для здійснення валютного нагляду за операціями їх клієнтів-резидентів у національній валюті з нерезидентами має право (за потреби) попередньо зарахувати кошти в гривнях, що надходять на поточні рахунки цих клієнтів-резидентів із поточних рахунків нерезидентів, відкритих у банках, на:

- 1) розподільчий рахунок за операціями клієнта - юридичної особи;
- 2) на рахунок 2942 за операціями клієнта - фізичної особи.

(абзац третій пункту 135² із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 02.03.2020 р. N 23)

Банк переказує кошти з розподільчого рахунку / рахунку 2942 на поточний рахунок клієнта-резидента за умови наявності в банку документів (інформації), що підтверджують відповідність операції в національній валюті вимогам законодавства України, цього Положення. Банк повертає кошти відправникові, якщо в нього немає цих документів (інформації).

(абзац четвертий пункту 135² із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 02.03.2020 р. N 23)

Строк обліку коштів у гривні, що надходять на користь клієнта-резидента, на розподільчому рахунку / рахунку 2942 не може перевищувати трьох робочих днів (не враховуючи день зарахування коштів на такий рахунок).

(абзац п'ятий пункту 135² із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 02.03.2020 р. N 23)

(розділ X доповнено пунктом 135² згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

XI. Порядок здійснення операцій за кореспондентськими рахунками банків-резидентів та банків-нерезидентів в іноземній валюті та кореспондентських рахунків банків-нерезидентів у національній валюті України

136. Кореспондентський рахунок банку в іноземній валюті, відкритий в іншому банку (резиденті, нерезиденті), може використовуватися для здійснення операцій, що не суперечать законодавству України, включаючи:

- 1) операції з торгівлі валютними цінностями;
- 2) операції з розміщення вкладів (депозитів) та повернення коштів за такими операціями, включаючи проценти закладами (депозитами), а також за залишками коштів на його рахунку(ах);
- 3) операції з готівковою іноземною валютою;
- 4) операції із зарахування коштів на рахунок, що надходять на користь самого банку, інших резидентів та нерезидентів;
- 5) перекази за власними операціями та за дорученням клієнтів банку (резидентів та нерезидентів).

137. Кореспондентський рахунок банку-нерезидента в іноземній валюті, відкритий в банку, може використовуватися для здійснення операцій, що не суперечать вимогам законодавства України, включаючи:

- 1) операції з торгівлі валютними цінностями;
- 2) операції з розміщення вкладів (депозитів) та повернення коштів за такими операціями, включаючи проценти закладами (депозитами), а також за залишками коштів на його рахунку(ах);
- 3) операції із зарахування коштів на рахунок, що надходять на користь самого банку та його клієнтів;

4) перекази за власними операціями та за дорученням його клієнтів.

138. Кореспондентський рахунок банку-нерезидента в національній валюті України, відкритий у банку, може використовуватися для здійснення:

(абзац перший пункту 138 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

1) розрахунків між резидентами та нерезидентами за експорт та імпорт товарів (продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав, призначених для продажу / оплатної передачі);

2) операцій резидентів з нерезидентами за кредитними договорами / договорами позики, що пов'язані з наданням нерезидентом грошових коштів (кредиту/позики) резиденту-позичальнику та/або з виконанням боргових зобов'язань перед нерезидентом за залученим(ою) резидентом-позичальником кредитом/позикою (повернення кредиту/позики, сплата процентів та інших платежів, установлених відповідним договором);

(підпункт 2 пункту 138 у редакції постанови Правління Національного банку України від 27.06.2019 р. N 86)

3) операцій, пов'язаних зі здійсненням іноземних інвестицій в Україну та їх поверненням (уключаючи повернення прибутків, доходів, інших коштів, одержаних від інвестиційної діяльності іноземних інвесторів в Україні);

3¹) переказу коштів на рахунки іноземних інвесторів / нерезидентів в Україні з відкритого в банку України кореспондентського рахунку іноземного банку - депозитарію, що має рахунок у цінних паперах у Національному банку;

(пункт 138 доповнено підпунктом 3¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 27.06.2019 р. N 86)

3²) зарахування коштів, отриманих власником рахунку у зв'язку з продажем його цінних паперів, нерухомості, корпоративних прав та інших об'єктів права власності в Україні, що не мають для власника рахунку статусу об'єктів іноземного інвестування в Україні, а також отримання власником рахунку за такими об'єктами доходів, прибутків та інших коштів;

(пункт 138 доповнено підпунктом 3² згідно з постановою Правління Національного банку України від 09.09.2019 р. N 113)

4) операцій за гарантіями/поруками, що надаються нерезидентами-гарантами/поручителями та забезпечують виконання зобов'язань резидентів-боржників перед резидентами-кредиторами;

5) операцій за гарантіями/поруками, що надаються нерезидентами-гарантами/поручителями та забезпечують виконання зобов'язань резидентів-боржників перед нерезидентами-кредиторами (за умови, що зобов'язання резидента-боржника, яке забезпечене гарантією/порукою, виникає із договорів/операцій, зазначених у підпунктах 1 - 3² пункту 138 розділу XI цього Положення);

(підпункт 5 пункту 138 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 09.09.2019 р. N 113)

6) операцій за гарантіями, що надаються резидентом-гарантом (банком, небанківською фінансовою установою) та забезпечують виконання зобов'язань резидентів-боржників перед нерезидентами-кредиторами (за умови, що зобов'язання резидента-боржника, яке забезпечене гарантією, виникає із договорів/операцій, зазначених у підпунктах 1 - 3² пункту 138 розділу XI цього Положення);

(підпункт 6 пункту 138 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 09.09.2019 р. N 113)

7) операцій, пов'язаних із задоволенням вимог нерезидента як кредитора шляхом реалізації предмета застави за гривні або виплати нерезиденту страхового відшкодування за договорами страхування на території України у разі невиконання резидентом-боржником своїх зобов'язань за відповідним договором (за умови, що права вимоги кредитора за зобов'язаннями резидента-боржника виникли з договорів/операцій, зазначених у підпунктах 1 - 3² пункту 138 розділу XI цього Положення);

(підпункт 7 пункту 138 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 09.09.2019 р. N 113)

8) операцій Фонду, уповноваженої особи Фонду, пов'язаних із задоволенням вимог нерезидентів-кредиторів під час здійснення процедури ліквідації банку;

9) операцій за рішенням суду або рішенням інших органів (посадових осіб), яке підлягає примусовому виконанню;

10) операцій щодо сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів відповідно до законодавства України та/або іноземних держав;

(підпункт 10 пункту 138 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

11) операцій з переказу коштів з/на власних(і) кореспондентських(і) рахунків(и) цього банку-нерезидента, відкритих(і) в банках / Національному банку;

12) операцій з розміщення вкладів (депозитів) та повернення коштів за такими операціями, включаючи проценти за вкладами (депозитами), а також за залишками коштів на його рахунку(ах);

13) операцій з переказу коштів з/на кореспондентських(і) рахунків(и) інших банків-нерезидентів;

14) операцій з торгівлі валютними цінностями;

14¹) розрахунки за деривативними контрактами;

(пункт 138 доповнено підпунктом 14¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

15) операцій ліквідатора юридичної особи для задоволення вимог нерезидентів-кредиторів під час здійснення процедури ліквідації цієї юридичної особи;

16) переказ цим банком-нерезидентом коштів на поточний рахунок, відкритий власному представництву, філії в Україні;

16¹) операцій за договорами згідно з пунктом 14⁶ розділу I цього Положення;

(пункт 138 доповнено підпунктом 16¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 13.06.2019 р. N 77)

17) операцій з купівлі-продажу облігацій внутрішньої державної позики, виплати за ними доходу та їх погашення;

18) операцій номінальних утримувачів з цінними паперами відповідно до [Закону України "Про депозитарну систему України"](#);

19) операцій зі сплати/отримання комісійної винагороди;

20) переказ коштів з-за кордону на рахунки нерезидентів в Україні;

21) переказ коштів з рахунків нерезидентів в Україні на власні рахунки нерезидентів за кордоном.

139. Розрахунки між резидентами України через кореспондентські рахунки банків-нерезидентів у національній валюті забороняються.

Операції клієнта банку-резидента з переказу коштів у національній валюті на кореспондентські рахунки банків-нерезидентів здійснюються з власного рахунку такого клієнта.

140. Здійснення валютних операцій за договорами, які передбачають надання кредитів у гривнях іноземним банкам, не дозволяється, крім випадку, передбаченого пунктом 14⁶ розділу I цього Положення.

(пункт 140 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 28.03.2019 р. N 52, у редакції постанови Правління Національного банку України від 13.06.2019 р. N 77)

141. Усі операції, які здійснюються протягом операційного дня банку, мають обов'язково відображатися за кореспондентським рахунком банку-нерезидента.

142. Банк з метою здійснення валютного нагляду за операцією клієнта з переказу коштів у національній валюті на користь нерезидента через кореспондентський рахунок банку-нерезидента зобов'язаний попередньо зарахувати ці кошти в гривнях на рахунок 1919. Банк переказує зазначені кошти з цього рахунку на користь нерезидента за умови наявності в банку документів (інформації), що свідчать про правомірність платежу. Банк повертає кошти на поточний рахунок клієнта не пізніше третього робочого дня після дня ініціювання переказу коштів, якщо в банку немає цих документів (інформації).

(пункт 142 у редакції постанови Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

143. Вимоги пункту 142 розділу XI цього Положення не поширюються на:

1) розрахунки резидентів, за договорами (контрактами) яких здійснюються перекази за рахунок цільових бюджетних коштів;

2) розрахунки з центральними банками іноземних країн;

3) перекази за участю Національного банку за операціями з виплати погашення та сплати доходу за облігаціями внутрішньої державної позики України.

144. Банк з метою здійснення контролю за валютними операціями в національній валюті його клієнта зобов'язаний попередньо зарахувати кошти в гривнях, які надійшли цьому клієнту з кореспондентського рахунку банку-нерезидента, на:

1) [рахунок 2942](#) за операціями клієнта - фізичної особи;

(підпункт 1 пункту 144 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 02.03.2020 р. N 23)

2) розподільчий рахунок у інших випадках.

145. Строк обліку коштів у національній валюті, що надходять на користь клієнта банку, на рахунку, зазначеному в підпунктах 1 та 2 пункту 144 розділу XI цього Положення, не може перевищувати трьох робочих днів (не враховуючи день зарахування коштів на цей рахунок).

Банк переказує кошти у національній валюті з рахунку, зазначеному в підпунктах 1 та 2 пункту 144 розділу XI цього Положення, на рахунок клієнта-отримувача:

1) за умови наявності документів (інформації), що підтверджують правомірність здійснення операції щодо отримання коштів з кореспондентського рахунку банку-нерезидента в національній валюті. Банк зобов'язаний повернути кошти на кореспондентський рахунок банку-нерезидента (зазначивши причини повернення), якщо немає цих документів (інформації);

(підпункт 1 пункту 145 у редакції постанови Правління Національного банку України від 27.06.2019 р. N 86)

2) без наявності документів, що підтверджують правомірність отримання коштів з кореспондентського рахунку банку-нерезидента в національній валюті, якщо платником та отримувачем коштів за такою операцією є одна й та сама особа-нерезидент або в разі переказу коштів на рахунки іноземних інвесторів / нерезидентів в Україні з відкритого в банку України кореспондентського рахунку іноземного банку - депозитарію, що має рахунок у цінних паперах у Національному банку.

(підпункт 2 пункту 145 у редакції постанови Правління Національного банку України від 27.06.2019 р. N 86)

146. Банк-нерезидент має право купити на валютному ринку України іноземну валюту за рахунок наявних (у нього та його клієнтів) коштів у національній валюті на кореспондентському рахунку цього банку-нерезидента, відкритого в банку, з урахуванням такого:

1) купівля іноземної валюти може здійснюватися через будь-який банк-резидент (незалежно від наявності відкритого кореспондентського рахунку банку-нерезидента в цьому банку);

2) банк-резидент здійснює купівлю іноземної валюти на підставі заяви/доручення банку-нерезидента про купівлю іноземної валюти. Банк-нерезидент під час купівлі іноземної валюти не подає до банку додаткових документів. Купівля іноземної валюти за кошти з кореспондентського рахунку в національній валюті банку-нерезидента, що ліквідується, здійснюється за дорученням уповноваженої особи, яка здійснює ліквідацію цього банку-нерезидента;

3) куплена іноземна валюта переказується на власний кореспондентський рахунок банку-нерезидента, відкритий у будь-якому банку або банку-нерезиденті за межами України, або (у разі здійснення ліквідації банку-нерезидента) на інший рахунок, зазначений уповноваженою особою, яка здійснює ліквідацію банку-нерезидента.

147. Платіжне доручення в гривнях на переказ коштів через кореспондентський рахунок банку-нерезидента в національній валюті обов'язково має містити реквізит призначення платежу, який заповнюється таким чином, щоб надавати повну інформацію:

1) про платіж [включаючи код країни місцезнаходження/проживання нерезидента-платника/отримувача];

(підпункт 1 пункту 147 із змінами, внесеними згідно з постановами Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35, від 27.04.2020 р. N 57)

2) про документи, на підставі яких здійснюється переказ платником отримувачу коштів у національній валюті через кореспондентські рахунки банків-нерезидентів. Посилання на зовнішньоекономічний договір / контракт / інший документ, що свідчить про правомірність операції, не вимагається, якщо платником та отримувачем коштів за операцією є одна й та ж сама особа-нерезидент, або в разі переказу коштів на рахунки іноземних інвесторів / нерезидентів в Україні з відкритого в банку України кореспондентського рахунку іноземного банку-депозитарію, що має рахунок у цінних паперах у Національному банку.

(підпункт 2 пункту 147 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.08.2019 р. N 104)

148. Банк, який обслуговує платника, перевіряє наявність документів, що свідчать про правомірність платежу, та правильність оформлення платіжного доручення під час переказу коштів на користь нерезидента через кореспондентський рахунок банку-нерезидента в національній валюті.

Абзац другий пункту 148 виключено

(згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

149. Банк, що обслуговує рахунок клієнта, на користь якого надійшли кошти в гривнях з кореспондентських рахунків банків-нерезидентів у національній валюті, перевіряє правильність оформлення платіжного доручення та після зарахування коштів на розподільчий рахунок вимагає від клієнта-отримувача коштів необхідні документи, що підтверджують правомірність надходження цих коштів.

Абзац другий пункту 149 виключено

(згідно з постановою Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35, у зв'язку з цим абзаци третій, четвертий уважати відповідно абзацами другим, третім)

Банк у разі отримання платіжних доручень від банку-нерезидента - власника кореспондентського рахунку для здійснення власних операцій перевіряє правомірність здійснення цих операцій (наявність такої операції в переліку, зазначеному в пункті 138 розділу XI цього Положення) та правильність оформлення платіжного доручення.

Банк вимагає уточнення реквізитів у платіжному дорученні від нерезидента-контрагента, якщо в платіжному дорученні банку-нерезидента неправильно зазначені (зазначені не в повному обсязі) реквізити, що мають бути наведені в платіжному дорученні відповідно до пункту 147 розділу XI цього Положення.

(абзац третій пункту 149 у редакції постанови
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

150. Європейський банк реконструкції та розвитку (далі - ЄБРР) має право використовувати власні кореспондентські рахунки в національній валюті для проведення операцій у гривнях між ЄБРР та резидентами/нерезидентами в межах статутної діяльності ЄБРР в Україні згідно з [Угодою про заснування Європейського банку реконструкції та розвитку від 29 травня 1990 року](#) та відповідно до міжнародних договорів України, укладених з ЄБРР, включаючи:

- 1) операції за кредитним договором, договором позики, що передбачає проведення таких операцій між ЄБРР та резидентом-позичальником у гривнях (включаючи встановлені відповідним договором відсотки, комісійні винагороди, неустойки);
- 2) операції з одержання ЄБРР міжбанківського кредиту від банку та його погашення (включаючи встановлені відповідним договором відсотки, комісійні винагороди, неустойки);
- 3) операції за міжнародними договорами України;
- 4) операції, пов'язані з іноземним інвестуванням в Україну, що здійснюються в межах забезпечення статутної діяльності ЄБРР на підставі рішень Ради Директорів ЄБРР та внутрішніх процедур ЄБРР;
- 5) операції, пов'язані із забезпеченням виконання ЄБРР як гарантом/поручителем зобов'язань у гривнях за резидента-боржника перед резидентом-кредитором (включаючи плату за надання гарантії, переказування ЄБРР коштів резиденту-кредитору в межах забезпечених гарантією/порукою зобов'язань у гривнях резидента-боржника, відшкодування резидентом коштів, переказаних ЄБРР резиденту-кредитору відповідно до виданої гарантії/поруки);
- 6) операції з виплати ЄБРР страхового відшкодування за договором майнового страхування;
- 7) операції, пов'язані із задоволенням вимог ЄБРР як кредитора шляхом реалізації предмета застави за національну валюту в разі невиконання резидентом-боржником своїх зобов'язань;
- 8) операції з розміщення ЄБРР депозиту на рахунку, відкритому в банку-резиденті, та повернення залученого депозиту ЄБРР (включаючи проценти);
- 9) операції за угодою (договором) про залучення банком-резидентом коштів ЄБРР на умовах субординованого боргу;
- 10) платежі з оплати продукції, робіт, послуг на підставі відповідних договорів (включаючи оплату юридичних і нотаріальних послуг, послуг реєстраторів, платежів за договорами страхування, комісійних витрат, сплачених оператору організованого ринку), що здійснюються для забезпечення офіційної діяльності ЄБРР в Україні;

(підпункт 10 пункту 150 із змінами, внесеними згідно з
постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

- 11) операції з переказу коштів (без обмеження за сумою) на поточний рахунок, відкритий представництву ЄБРР в Україні;

12) операції з купівлі або продажу іноземної валюти за гривні;

12¹) розрахунки за деривативними контрактами;

(пункт 150 доповнено підпунктом 12¹ згідно з постановою Правління Національного банку України від 29.06.2021 р. N 63)

13) операції з переліку, зазначеного в пункті 138 розділу XI цього Положення, крім визначених пунктом 150 розділу XI цього Положення;

14) операції в рамках офіційної діяльності ЄБРР в Україні, що не суперечать законодавству України.

151. ЄБРР має право в рамках міжнародних договорів України, укладених з ЄБРР, здійснювати з кореспондентського рахунку ЄБРР у національній валюті платежі від імені резидента-платника на виконання зобов'язань останнього перед контрагентом (резидентом або нерезидентом) за договором про купівлю-продаж продукції (виконання робіт, надання послуг). Такі платежі мають здійснюватися на відкритий в банку поточний рахунок у національній валюті отримувача коштів (резидента-контрагента або постійного представництва нерезидента в Україні, через яке здійснюються розрахунки з нерезидентом-контрагентом за договором із резидентом-платником).

Банк, що обслуговує поточний рахунок постійного представництва нерезидента в Україні, на користь якого надійшли кошти з кореспондентського рахунку ЄБРР у гривнях, здійснює нагляд за проведенням такої платіжної операції аналогічно до порядку, встановленого пунктами 144 та 145 розділу XI цього Положення.

152. У платіжному дорученні на переказ коштів у гривнях із кореспондентського рахунку або на кореспондентський рахунок ЄБРР у національній валюті обов'язково зазначаються номер і дата договору між ЄБРР та резидентом/нерезидентом, зміст операції. У платіжному дорученні ЄБРР у випадку, передбаченому пунктом 151 розділу XI цього Положення, додатково зазначаються найменування та місцезнаходження резидента-платника, від імені якого ЄБРР здійснює переказ коштів, та назва, номер, дата документів, на підставі яких здійснюється переказ коштів отримувачу.

(пункт 152 із змінами, внесеними згідно з постановою Правління Національного банку України від 27.04.2020 р. N 57)

153. Банк-резидент, у якому відкрито кореспондентський рахунок ЄБРР у національній валюті, перевіряє під час переказу коштів з цього кореспондентського рахунку ЄБРР на рахунок резидента/нерезидента в національній валюті, який відкрито в цьому або іншому банку, правомірність здійснення операцій (наявність такої операції в переліку операцій, зазначених у розділі XI цього Положення) та правильність оформлення платіжного доручення.

154. Банк, який обслуговує рахунок резидента, на користь якого надійшли кошти від ЄБРР у гривнях перевіряє правильність оформлення платіжного доручення та вимагає від резидента/нерезидента, на користь якого надійшли кошти в гривнях, після зарахування коштів на розподільчий рахунок резидента або кореспондентський рахунок банку необхідні документи, що підтверджують правомірність надходження цих коштів.

Банк вимагає уточнення реквізитів у платіжному дорученні від нерезидента-контрагента, якщо в платіжному дорученні банку-нерезидента неправильно зазначені (зазначені не в повному обсязі) реквізити, що мають бути наведені у платіжному дорученні відповідно до пункту 152 розділу XI цього Положення.

(абзац другий пункту 154 у редакції постанови
Правління Національного банку України від 06.02.2019 р. N 35)

155. Банки в разі проведення платіжних операцій за поточними рахунками клієнтів - контрагентів ЄБРР у національній валюті здійснюють нагляд за відповідністю цих операцій законодавству України з урахуванням вимог пунктів 142 - 145 розділу XI цього Положення.

**Директор Департаменту
відкритих ринків**

С. Пономаренко

© ТОВ "Інформаційно-аналітичний центр "ЛІГА", 2021
© ТОВ "ЛІГА ЗАКОН", 2021

